

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 74.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Svojevrsna revolucija

Dasi je revolucija na Japonskem ves svet presenetila in evropsko diplomacijo zagnila v težke skrbi, je malokateri prevrat bil tako zelo pripravljen v obstoječih razmerah, kakor je bil ta.

Pravijo, da so vojaški udar v Tokiu izvedli in mogoče tudi zanetili mladi častniki; toda korenine tega puča so pognale iz tal, ki segajo globoko nazaj v zgodovino japonskega cesarstva. Ta država je v svoji zgodovini, ki je približno enako stara ali mlada kakor evropska — prva japonska dinastija je vladala približno taktat, ko je bil ustanovljen Rim —, doživela štiri velike prevrate, pri katerih ljudstvo samo ni bilo prav nič udeleženo, ampak jih je izvršil vladajoči sloj plemstva. V 7. stoletju po Kristusu je Japonska iz primitivne plemensko-zadružne skupnosti prešla v uradniško državo po primeru Kitaja. V začetku 13. stoletja je zavladal cesarski namestnik, takozvani sogun, ki je bil iz najvišje plemiške rodovine Japonske je postala plemiška država na enakih načelih kakor v istem času Evropa. Cesar ali mikado je postal gola figura, predstavljal je državo na zunaj, je pa vse svoje življenje brez političnega vpliva preživel kot sin solnčne božije v svoji palači kot ljudstvu nevidno božanstvo. Tretji prevrat se je zgodil v 17. stoletju, ko so zavladali cesarski namestniki iz rodovine Tokugava. Pod vplivom evropske kulturne in gospodarske premoči se je izvršila zadnja, najtemeljitejša revolucija v znamenitem letu 1868., ko je moral zadnji plemiški namestnik odstopiti in je postal pravi vladar države zopet mikado, ki je fevdalno državo spremenil v moderno s centraliziranim uradništvom ter leta 1889. dal svojemu narodu tudi ustavo, ki se je potem še večkrat reformirala. Japonska je dobila parlament, ki danes sloni na splošni in enaki volilni pravici, ne more pa imenovati in strmoglavljati vlad, ki so edino odgovorne cesarju, ki ga še danes ljudstvo smatra za božjega sina.

Nova kritična doba za Japonsko je nastala neposredno po svetovni vojni, in sicer je vzrok hiperindustrializacija te države, ki je ustvarila na Japonskem eno najmočnejših svetovnih plutokracij, v kateri se steka ogromen del narodnega bogastva, dočim se kmetu in delavcu, ki omogoča par industrijskim magnatom bajelovno dumping-dobičke, godi vedno hujše na zemlji, ki je daleč čez normalno mero preobljudena. Temu zlu je skušal odpomoči socializem, ki pa v ljudstvu ni pognal nobenih korenin; nekoliko bolj je zajel delavske mase komizem, pa zaradi premočnega narodne verske tradicije niti oddaleč tako, kakor se je razpasel na zapadu. Pač pa je zadnja leta začel zajemati ljudstvo nacionalizem, ki ga pa ne smemo smatrati kot kopijo Mussolinijevga fašizma ali Hitlerjevega narodnega socializma. Japonski nacionalizem je namreč star najmanj pet ali šest sto let in ima svoje korenine v budizmu, oziroma v neki, v zgodnjem srednjem veku nastali japonski budistični sekci, ki si je bila že takrat postavila za namen »obnovo čistega nauka« ali »čiste resnice«. To pomeni v našem jeziku reformo japonskega narodnega in državnega življenja po najčistejšem Buddhovem nauku, ki ima na Japonskem svojo posebno obliko v življenjskem optimizmu in aktivnosti, v preziranju smrti in »krvni« po- žrtvovanosti posameznika za obče cilje. Ta sekta kakor tudi druge, ki na Japonskem cveto v tako obilnem številu kakor med nobenim drugim narodom na svetu, so takrat imele vpliv v prvi vrsti med plemištvom ali takozvanimi samuraji, ki so edini deželo vladali, danes pa jim pripadajo razen častnikov tudi visoki uradniki, večina študentstva pa tudi ljudski sloji, dasi ljudstvo samo na Japonskem še danes v politiki ni aktiven faktor.

Nacionalistična struja se je močno okrepila od leta 1931. dalje, ko je prišlo do okupacije Mandžurije, ki je bila zamišljena po vojaških krogih kot nek varnostni ventil za prenapeto japonsko narodno telo, ki se ne more več doma hraniti, ampak išče izhodov na vse strani. Ta ekspanzijska politika pa nalaga državi blagajni vedno hujše žrtve, tako da so se vladajoče osebe, ki se seveda opirajo na parlament, začele upirati vodstvu armade, ki pa išče zaslonbe v narodni verski tradiciji in v mikadu. Na ta način je ta borba dobila značaj rivalitete med vladajočo fincno kasto japonskih veleindustrijev in velebankirjev ter med armado, budistovsko duhovščino in nacionalistično inteligenco. Metode te »kupine, ki predstavlja vrh japonskega nacionalizma, so čisto boljševe in so se začeli atentati, ki jih je zamišljala in izvrševala ta struja, že l. 1921., ko je bil ubit ministrski predsednik Hara. Od takrat se vrši atentat za atentatom, ki je zahteval že veliko žrtv, med njimi danes častitega starčka, finančnega ministra Takahašija, kateri je bil glavni cilj japonskega fašističnega sovraštva, ki se je stopnjevalo do najvišje mere, ko je Takahaši te dni odrekel vojski zahtevane kredite. Zadnji, najneposrednejši vzrok fašističnega puča pa so bile volitve v parlament, ki so dale večino stranki »minseito«, to je liberalnemu meščanstvu, dočim je konservativna ali opozicijska stranka »sejukai« ostala v manjšini, kar je generaliteto, budistovsko meništvu in nacionalistične študente zelo presenetilo in povzročilo nenadni izbruh državnega udara. Da je zrak bil nasičen do skrajne napetosti, se je videlo že na dan volitev, ko je nek rokodelce težko ranil profesorja Minobeja, ki je razvijal teorijo, da je cesar, čeprav je sin solnčne božije, vendarle kot glava vsega narodnega telesa del ljudske celote. Takega »bogokletstva« japonska tradicija namreč ne prenese.

Fašistična revolucija ima še eno globoko korenino. Budistovska japonska inteligenca že dolgo goji misel zedinjenja vseh azijskih plemen, kar se seveda obrača v prvi vrsti proti krščanskemu zapadu. Temu gibanju so dali religiozno podlago v ideji o potrebi združitve in obnove budizma, ki je že oddavnej razcepiljen. Od Pamirske planote pa tja do Kamčatke naj bi zavladala poenotena budistovska vera, ki naj bi spojila vse azijske narode sča-

Na Japonskem zopet mir

Vojna napetost s sovjetsko Rusijo narašča

Sangai, 27. febr. c. Reuter poroča da, so se uporniki vrnili v vojašnice in da so podali izjave pokornosti. Vendar pa se ne ve, pod kakšnimi pogoji so se predali oblastem, iz province prihajajo čete, da ojačijo posadko v glavnem mestu. Uporniki so danes ves dan imeli zasedene še vse palače. Vendar pa niso izživali spopadi in vladne čete so imele nalog, da ne smejo izžvati oboroženega spopada.

Popolen mir vlada v pokrajinah Osaka in Kobe. Cesar je imel ves dan sestanke z vodilnimi osebnostmi dvora, politike in armade. Zdi se, da se je cesar razgovarjal s princem Saloniijem o sestavi nove vlade. Admiral Kanjikalto je imel sestanke s člani vrhovnega vojnega sveta. Potem, ko je bilo objavljeno obsešno slanje, je general Kaši povabil prebivalstvo, da naj se varuje pred komunisti. Obenem je uradno sporočil, da je umrl na posledicah ran bivši finančni minister Takahaši in pa maršal dvora general Suzuki.

Poučeni krogi pravijo, da bo vojska imela koristi od tega upora, dasi upor ni uspel. Vojska bo zahtevala, da naj se sestavi vlada narodne enotnosti, ki naj kontrolira javno mnenje.

Cilji upornikov: Vseazijska zveza pod vodstvom Japonske

Tokio, 27. februarja, b. Včeraj popoldne je bila na Japonskem uvedena splošna cenzura. Vse vesti, ki so se pošiljale v notranjost Japonske in v inozemstvo, so bile strogo cenzurirane. Radi tega je bila telefonska in brzojavna zveza med Japonsko in inozemstvom popolnoma prekinjena. Tudi radiotelefonske zveze ni bilo.

V Tokio je priplulo brodoge obalnih vojni ladij z nalogo, da zatire vsako razširitev puča, ki se je pričel že razširjati na ostale japonske luke. Uradno se poroča, da so polki cesarjeve garde izgnali revolucionarce iz vseh zavzetih poslopij, razen iz policijskega poslopja, kjer so se vstasi dobro zabarikadirali in postavili na vogalih poslopja strojne puške in topove. Uporniki so poslali cesarju spomenico, v kateri poudarjajo, da so odpovedali pokorščino samo zaradi tega, da bi mikadov položaj ostal nespremenjen. V spomenici zatrjujejo, da bi v nasprotnem slučaju ostal mikado navaden suveren ter da so mu parlamentarni krogi že povsem omajali njegov ugled.

Po drugih vestih iz Tokija so pučisti baje izjavili, da so pripravljene umakniti se iz zavzetih poslopij, zahtevajo pa, da se jim zagotovi popolno osebno svobodo. Dalje poudarjajo, da je njihov glavni cilj, da bi se na Japonskem sestavila nova vlada vojakov s fašističnimi tendencami in če se tej njihovi želji ugodi, se bodo takoj umaknili z zavzetih palač. V zunanje političnem pogledu zahtevajo revolucionarji napadalo politiko in predvsem panazijsko zvezo pod vodstvom Japonske, ker smatrajo, da je danes najboljši trenutek za izvršitev takega načrta. Po neki neposredni vesti v sedanjem puču ne gre toliko za vojaški in fašistični pokret, temveč gre mnogo bolj za nevarni socialni pokret, ki zna imeti hude posledice na Japonskem.

Premirje

Tokio, 27. febr. c. Nasprotno vestem, ki so bile doslej objavljene, se vsi uporniki še niso vrnili v vojašnice. Danes je bilo samo doseženo premirje med vlado in uporniki. Premirje je sklenjeno v obliki pogodbe. Uporniki se vrnejo v vojašnice točno jutri ob 8 in bodo obdržali orožje.

S pomorske konference Italija prelomila

Napetost z Anglijo zopet narašča

London, 27. febr. c. Danes je v razmerju med Italijo in Anglijo nastopil nov moment, ki bo znatno poslabšal odnose med obema državama.

V popoldanskih urah je bil med Edenom in Grandijem napovedan sestanek, ki naj bi razčistil nekatera politična vprašanja pomorske konference. Ta vprašanja je postavila italijanska delegacija. Sestanek med obema državnikoma je trajal precej dolgo in kmalu nato se je izvedelo, da je med Italijo in Anglijo prišlo do popolnega preloma v pomorskih vprašanjih.

soma tudi politično. Ta težnja je postajala tem močnejša, čim bolj je začel po Aziji rogoviti iz Moskve zaneseni komizem. Baš v teh dneh je zopet oživela sovjetska propaganda v osrednjem Kitaju. Japonski nacionalist, tudi težko gledajo dejstvo, da so si sovjeti v zadnjih mesecih popolnoma osvojili zunanjo Mongolijo, da jo branijo pred pretečo japonsko aneksijo. Najhujši udarec za japonske fašiste pa je bila pasivna resistenca, ki jo je vršila vlada ubitega ministrskega predsednika Okada napram prizadevanju japonskega armadnega vodstva v Mandžuriji, da bi se odtrgal od Nankinga ves severni Kitaj.

Še do tega trenutka ni znano, ali je fašistični udar na Japonskem uspel ali ne. Vsi znaki pa kažejo, da bo imel svoj učinek, čeprav bi se dosedanjim vladnim krogom posrečilo ukrotiti najbolj aktivne revolucionarje. Skoro je namreč nemogoče, da bi se mogla odleči na Japonskem držati katerakoli vlada, ki

Nadaljni razvoj v kitajskih očeh

Nanking, 27. febr. c. Kitajski vladni krogi so zelo vznemirjeni zaradi dogodkov na Japonskem. Nadaljni razvoj položaja si razlagajo tako-le:

1. Če japonska vlada hoče pomiriti upornike, potem mora njihovo delavnost usmeriti izven japonske. V tem slučaju je vojna na Daljnem Vzhodu neizogibna.
2. Če pa bi japonska vlada skušala ostati gospodar položaja, potem bi morala tvegati, da se vojaški upor razvije v revolucijo v notranjosti japonske. Slednja rešitev je zelo malo verjetna. V Nankingu pravijo, da je položaj na Daljnem Vzhodu takorekoč brezupen.

Umorjeni ministri

Ministrski predsednik Okada je bil star 68 let. Admiral je postal leta 1924 in od takrat tudi član vrhovnega vojnega sveta. Leta 1927 je postal

minister za vojno mornarico, leta 1934 pa predsednik vlade. V svetovni vojni je admiral Okada popeljeval brodoge, ki je zavzelo nemško kolonijo Cinglav. Pripadal je stranki zmernih.

Minoru Makato Saito je bil star 78 let. Leta 1912 je postal veliki admiral japonskega brodoge. Po svetovni vojni je postal guverner Koreje. Bil je večkrat mornariški minister, večkrat predsednik vlade. Pripadal ni nobeni politični stranki in je bil naziranj, da se je treba na vsak način izogniti težavam na Kitajskem in s sovjetsko Rusijo.

Korekijo Takahaši, finančni minister v zadnji vladi, je bil star 82 let. Izšel je iz skromnih razmer, delal dolga leta po ameriških farmah in je leta 1911 postal guverner japonske narodne banke. Bil je šestkrat finančni minister in je užival sloves modrijana, ki je kljub ogromnemu bogastvu skromno živel in svoje premoženje razdal v karitativne namene. Na čelu finančnega ministrstva je bil sedaj polnih 9 let.

Nervoznost v Moskvi

Moskva, 27. februarja, b. V moskovskih političnih krogih živahno komentirajo vojaški prevrat na Japonskem in se posveča posebna pozornost nenadnemu koraku mandžurske vlade za mirno rešitev obmejnih sporov. Včeraj je mandžurska vlada izročila sovjetskemu poslanstvu noto, v kateri našteva vse okoliščine zadnjih dogodkov na meji ter izraža željo, da se bodo vsi spori uredili v duhu prijateljstva. Vendar pa so v Moskvi zelo previdni ter smatrajo, da so informacije o vojaškem prevratu na Japonskem preskromne, da bi mogli zaenkrat storiti kakšne resne sklepe. Tukaj-

šnji inozemski opazovalci pa so mnenja, da se zna sedanjí delikatni položaj na Daljnem vzhodu znatno poslabšati, če bi prišli na Japonskem na oblast mlajši častniki. V sovjetskih političnih krogih zelo obžalujejo umor treh vodilnih japonskih državnikov, ki jih je sovjetska Rusija smatrala za najboljše diplomate, ki so kazali vedno naklonjenost mirne ureditve vseh sporov. Sedaj, ko te ovire ni več, je japonski vojski popolnoma odprta pot za izvajanje njene agresivne politike na Daljnem vzhodu. Zaradi tega je treba največje previdnosti, da pozneje ne bi bilo iznenadenj.

Japonska grozi Francosko-ruski pakt sili Japonsko v vojno

Tokio, 27. febr. b. Tukajšnje časopise objavlja poluradno mnenje japonskega zunanjega ministrstva o francosko-ruskem paktu, ki ga smatrajo za zelo škodljivega, ker bo agresivnost sovjetske Rusije na Daljnem vzhodu le še povečal in položaj še bolj poostil. Japonski listi pišejo, da se je sovjetska vlada posluževala grdih sredstev, ko je pritiskala na Francijo, da si pridobi njeno zaslonbo. Strašila je v Parizu z neko nemško-japonsko zvezo, ki naj svetovni mir ogroža. S francosko-ruskim paktom si je Rusija sedaj utrdila hrbet v Evropi in bo odselej nastopala še bolj izizvalno na mejah Mandžurije in v Mongoliji. Listi navajajo energično izjavo Strmonjakova, ki je sovjetski podkomisar za zunanje zadeve, da Rusija ne bo trpela vmešavanja nobene tretje države v vprašanje Mongolije, ker bi to ogrozilo Sibirijo, kot zgled vstajajočega sovjetskega nasilja, ki mu daje potuho pakt s Francijo. Japonsko zunanje ministrstvo bo sedaj zahtevalo, naj se Rusija jasno izjavi, kakšne zveze ima z zunanjo Mongolijo, če obstoja kakšna vojaška zveza, podobna zvezi med Mandžurijo in Japonsko, ali če je Mongolija sploh že podrejena sovjetski Rusiji. Japonska vlada ima tudi namen vprašati francosko vlado, če ji je bilo jasno, kakšne posledice bo njena zveza z Rusijo imela na Daljnem vzhodu in na njene odnose z Japonsko. Japonski sedaj ne bo preostajalo ničesar drugega, kakor da obrne svojo pozornost na mongolsko mejo.

politiko predvsem dejstvo, da v francosko-sovjetskem paktu ni predviden slučaj vojne na Daljnem Vzhodu, temveč samo to, da bo Francija pomagala sovjetski Rusiji, če bi bila le ta napadena na njenih zapadnih mejah. Dalje so tukajšnji krogi prepričani, da bi sovjetska Rusija za slučaj vojne na Daljnem vzhodu bila preveč obremenjena, da bi mogla nuditi Franciji uspešno pomoč v slučaju, če bi bila napadena od kakšne sosedne države.

Veselite v Berlinu

Berlin, 27. febr. b. V tukajšnjih političnih krogih spremljajo z največjim zanimanjem sedanje dogodke na Japonskem ter vlada splošno prepričanje, da ti dogodki ne bodo potekali brez gotovih posledic na rafikacijo francosko-sovjetskega pakla o medsebojni pomoči. V Berlinu posebno povdajajo dejstvo, da ni izključeno, da bo japonski revolucionarni pokrel popolnoma spremenil japonsko politiko na škodo dobrih odnosov s sovjetsko Rusijo, kar bi zelo neugodno odjeknilo v Franciji. Čeprav je Nemčija izredno dobro poučena o vseh dogodkih na Japonskem, se od strani nemških političnih krogov sedanjí dogodki v Tokiju prav nič ne komentirajo.

Rusija že izziva

Moskva, 27. febr. c. Današnja »Izvestija« zelo ostro napadajo japonsko zaradi dogodkov na Daljnem Vzhodu. List piše, da bodo včerajšnji dogodki v Tokiu še povečali napetost na Daljnem Vzhodu in da mora biti vsakdo sedaj popolnoma na jasnem, da bo Japonska vsak čas izzvala vojno na Daljnem Vzhodu.

Iz abesinskih bojišč

Rim, 27. febr. AA. Stefani objavlja komuniké št. 137: Na eritrejskem in somalijskem bojišču se nadaljuje intenzivno nadaljevanje našega letalstva. Na eritrejskem bojišču so naša letala bombardirala utrjene postojanke Abesincev v bližini Ezbe nazvalice živahni protiletalski akciji. Izvidna letala so preletela pokrajino Abergale do reke Takaze.

Na somalijskem bojišču je letalstvo opravilo izvidne polete v pokrajini zapadno od Gale Orama do Arera. Eden izmed šefov plemena Gera Hasan-kava se je predal našim političnim oblastim v Dolu in izjavil svojo zvestobo. Prebivalstvo v dolini reke Daa Parme je že prej izjavilo svojo zvestobo. 20. decembra 1895. pa je kakor je znano, že priznalo nadoblast Italije.

Addis Abeba, 27. febr. b. Iz krogov, ki so bližji vladi, se čuje, da se vodijo hude borbe za Amba Aladzi. Ras Mulugeta, ki je napravil po porazu na Amba Aradam veliko napako, se je sedaj utrdil s svojimi četami na vseh dohodih, ki vodijo na znameniti vrh, ki obvlada nekatere plodne doline Abesinije. Abesinski vojni minister ras Mulugeta je zlasti poskrbel za to, da ne bi prišlo do ponovnega preboja v dveh smereh, kakor je bilo to pri Amba Aradamu. Na južnem abesinskem bojišču pa abesinski vojski uspešno branijo svoje postojanke. Čeprav italijansko letalstvo neprestano bombardira abesinske bojne črte, se vendar neznatne izgube, ki jih povzročajo bombe, takoj nadomestijo.

Cesar ponuja mir

London, 27. febr. b. Po vestih iz Addis Abebe je prispel v Džibuti bivši abesinski poslanik v Rimu. Zaradi njegovega prihoda so se razširile govorice, da ima poslanik neguevo pooblastilo, da predlaga Mussoliniju mirno rešitev spora. Neguš se je odločil za ta korak zaradi notranjih težav, predvsem pa zaradi nezadovoljstva onih, ki komaj čakajo, da zasedejo prestol, med katerimi je tudi sam prestolonaslednik.

Skok v noč v Parizu...

Boljševiški pakt sprejet

Pariz, 27. febr. c. Francoska vlada je na današnji svoji dopoldanski seji sklenila, da bo v parlamentu stavila vprašanje zaupnice o tem, če se naj pogodba med Francijo in sovjetsko Rusijo ratificira ali ne.

V tem razpoloženju se je začela popoldanska seja parlamenta in na tej seji je bila ratifikacija pogodbe med Francijo in sovjetsko Rusijo končno izglasovana s 353 proti 164 glasovom. Priznati je treba, da je bil parlament pod silnim vtisom dogodkov na Daljnem vzhodu. Prav tako pa tudi pod vtisom vesti, ki je že pred sejo prispela iz Londona, in ki pravi, da tudi Italija končno izstopa iz fronte volesil, ki je bila sklenjena v Stresi.

V teku te seje ni bil izrečen noben važnejši načelni govor, ampak so se poslanci večinoma omejevali samo na to, da so razlagali svoje glasovanje. Daljši govor je imel edino znani desničarski poslanec Philippe Henriot, ki je opozoril na to, da je zelo dvomljivo, če bo sovjetska Rusija lahko pomagala pri razčiščenju položaja v srednji Evropi. Zdi se, da francoska diplomacija na to možnost zelo veliko računa. Henriot pa pravi, da razpolaga z dokumenti, ki pravijo, da niti Poljska niti Rumunija ne bosta nikdar dovolili sovjetski armadi prehoda skozi svoje ozemlje. Pristaši ratifikacije pogodbe pravijo tudi, da ni z ničemer dokazano, da sovjetska vlada podpira komunistično propagando v Franciji. Henriot pa izjavlja, da je že izročil znanjem in pravosodnemu ministru dokumente iz takozvane Eberleinove afera. Eberlein je bil agent, ki se je po Franciji svobodno kretal kot odposlanec sovjetske vlade, ko so ga pa aretirali, so pa našli pri njem vse pcino dokazi-

znilnega materiala, ki dokazuje, da je Eberlein izplačeval stalno podporo francoski komunistični stranki in pa francoskim protifašističnim organizacijam. Henriot je zato vprašal navzočega pravosodnega ministra, zakaj je bil proces proti Eberleinu že dvakrat odložen. Ker pravosodni minister ni mogel zadovoljivo odgovoriti Henriotu, je Henriot izjavil, da je bil proces odložen zato, da ne bi oviral ratifikacijske debate v parlamentu. Zato pa bo sedaj Henriot ves dokazni material izročil naravnost parlamentu.

Nato je govoril znani socialistični disident Aleksander Varenne, ki je prosil vlado, naj reši francoska posojila, ki so bila izplačana Rusiji pred svetovno vojno. Za njim je govoril bivši letalski minister in prvak radikala ne stranke Pierre Cot, ki pravi, da ni res, da bi bila sovjetska armada slabo organizirana. On veruje v moč sovjetske armade zato, ker v to moč rdeče armade veruje tudi francoski generalni štab. Pierre Cot pravi, da je sovjetsko letalstvo danes najmočnejše na svetu. Pri zadnjih sovjetskih manevrih je 90 letal prepeljalo celo brigado pehote, ki se je nato s padali oborožena do zob, spustila v zaledju na tla in sijajno izvršila svojo nalogo.

353 za, 164 proti

Nato je predsednik parlamenta objavil zaključek debate in dal edini člen ratifikacijskega zakona na glasovanje. Ministrski predsednik Sarraut ni niti zahteval zaupnice in glasovanje se je po kratki zmešnjavi izvršilo javno. Ob pol 8 zvečer so bili glasovi prešteti in je bil ratifikacijski zakon sprejet s 353 proti 164 glasovom.

Hodža - Hlinka

Pogajanja napredujejo

Praga, 27. febr. c. Pogajanja med Hlinkovo slovaško ljudsko stranko in vladnim predsednikom dr. Hodžo so že zelo napredovala. Predsednik vlade je sprejel gospodarske, socialne in kulturne pogoje Hlinkove stranke. Ministrski predsednik je tudi pristal na to, da bodo pravice slovaškega deželnega predsednika zelo razširjene. Slovaški deželni zbor bo lahko opravljal tudi zakonodajno delo. Vendar pa je predsednik vlade odbil dva pogoja Hlinkove stranke. Ta dva pogoja sta bila,

da naj se ustanovi ministrstvo za Slovaško in da naj vlada prizna samostojni slovaški narod in slovaški jezik.

Ministrski predsednik je ministrstvo za Slovaško odklonil iz ozirov pravičnosti, ker tudi druge dežele nimajo takih ministrstev.

Omenil je tudi, da bi slično ministrstvo lahko zahtevali tudi Nemci ali pa druge manjšine.

Ko sta odposlanca slovaške ljudske stranke, ki sta se pogajala s Hodžo, sporočila ta po tisk razgovorov, sta dobila pooblastilo, naj se še naprej pogajata in se potrudita, da najdeta izhod. Ljudska stranka želi, da bi se pogajanja čimprej zaključila in da bi stranka čimprej stopila v vlado. Dasi je stranka svojim delegatom prepusila proste roke, se vendarle misli, da bo stranka samo teoretično, ne pa tudi praktično prešla čez zahtevo o priznanju slovaškega naroda. Stranka bo vstopila v vlado tudi brez ustanovitve slovaškega ministrstva, vendar pa pod pogojem, če bo vlada obljubila, da bo ustanovila v ugodnem trenutku nekak osrednji urad za Slovaško.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 27. febr. m. Današnji seji narodne skupščine so prisostvovali člani vladnega kluba JRZ in skupščinske večine, od skupščinske opozicije pa člani Narodnega kmetskega kluba. Seja se je pričela ob 11. Zapisnik je bil soglasno sprejet.

Prvi je dobil besedo v imenu kluba JRZ Voja Janjič, ki je uvodoma izjavil, da se je v Angliji, deželi parlamentarizma, kjer je tudi doma proračun, vedno smatral kot ena najvažnejših osnov, na kateri sodelujeta vlada in opozicija. Predloženi proračun se razlikuje od ostalih proračunov, ki smo jih imeli do sedaj, po tem, da je to prvi proračun, ki znižuje davke (burno ploskanje). A istočasno ko se znižujejo davki, se zvišuje tudi kupna cena za tobak, dajejo se pa tudi druge olajšave (burno odobravanje). Razprava in pretresanje proračuna je potekala čisto normalnim putem. Obstrukcija proti Čirihu v parlamentu je bila neumestna, nečastna, od nekaterih ljudi pa tudi zelo nepoštena. Delo v finančnem odboru je teklo normalno, dokler ni en član vladne večine prestopil v opozicijo. Večina finančnega odbora si je hotela prisvojiti pravico, da kot finančni odbor stoji nad narodno skupščino in da lahko dela kar hoče. Opozicija pa se je skrhal v finančnem odboru, strla je bila tudi njena obstrukcija. G. Janjič izjavlja, da ni prišel semkaj, da bi postal odgovoren in zagovornik Stojadinoviča in pravi, da je po vsej državi znano, da je dr. Stojadinovič priznani finančni strokovnjak. Omenja tudi dobo in delo dr. Stojadinoviča, ko je bil finančni minister ter obsaja govor, ki je vstala proti njemu. Izjavlja, da je pri Srbih že tak običaj, da morajo vsako uglednejšo osebnost oklevati in blatiti.

Nato nadaljuje svoj govor ter pravi, da se je dr. Vasa Jovanović v svojem govoru zlasti spotaknil nad dr. Korošcem in dr. Spahom in da je v svojem govoru dobesedno dejal: »Vlada, v kateri sta predstavnika jugoslovanske ljudske stranke (SLS) in jugoslovanske muslimanske organizacije, ki sta bila vedno zastrupljena z regionalnim separatizmom in versko slepoto...«, nakar je dejal, da je vlada z dr. Stojadinovičem, dr. Korošcem in dr. Spahom spravila državno in narodno edinstvo...? Na tak očitek odgovarja dr. Janjič, da so to zelo težke besede bivšega ministra. To govori g. Jovanović nekoliko dni potem, ko se je ustanovilo glavno glasilko JRZ in v katerega prvi številki je bil objavljen proglas na narod, podpisan od dr. Stojadinoviča, dr. Korošca in dr. Spaha.

Janjič govori tudi o razmerah, ki vladajo v takozvani združeni opoziciji, ter izjavlja, da je ta opozicija združena samo za kritiziranje, nima pa nobenega skupnega programa ter je sploh brez njega. Iz vseh potovanj med Belgradom in Zagrebom ter obratno ne bo prišlo do nobenega sporazuma pred novimi volitvami, ko se bodo Hrvatje lahko pogajali edino z veliko in dobro organizirano stranko JRZ.

Janjič je nato prešel na vladno politiko, ki jo vodi napram Cerkvi in veri. V tem oziru izjavlja, da se je vladi dr. Stojadinoviča posrežilo skleniti sporazum s katoliško Cerkvijo. Pravi, da smo sprejeli zakone za vse vere v naši državi, samo ne za rimsko-katoliško, ki je druga največja vera v naši državi. To ni bilo niti državniško niti modro. Janjič obzbuja, da ni mogel prisostvovati in govoriti v debati o teh vprašanjih in pravi, da se tukaj ni treba varati. V naši državi je trinajst ver in je treba zaradi tega postopati z vso previdnostjo, ker so to zelo občutljive stvari. Zaradi tega je treba postopati napram vsem veram pravično, enako-pravno. Če je v državi verski mir, potem se lahko računa tudi s političnim mirom.

Mnogi ministri so v verifikacijski debati napadali katoliško, pravoslavno in muslimansko vero ter duhovščino, posebno duhovščino, ki ni

hotela glasovati za vlado. Niti ene vlade ni, ki bi imela pravico zahtevati, da bi vsa duhovščina volila samo njo. Govornik ostro kritizira postopanje prejšnjih vlad napram duhovščini ter izjavlja, da smo v osemnajstih letih našega dela napram duhovščini, pa najsi je bila pravoslavna, katoliška ali mohamedanska, postopali prav po mačehovski. Vsi stanovi so zavarovani, vsi imajo svoje pravice, v Dalmaciji pa imamo duhovnike z doktorati filozofije in teologije, ki prejemaajo mesečno po 400 din! Kako morete tedaj pričakovati od take duhovščine, da bo navdušena, ko pa je vendar lačna. V prečanskih krajih pa so tudi duhovniki, ki po tri leta niso dobili nobene plače. Vprav zaradi tega pozdravlja dr. Janjič to vlado, ki hoče brez kakšnih novih bremen po zbolšanju plač urediti njihov težaven položaj.

Janjič bo glasoval za proračun. Za dr. Janjičem je dobil besedo Vojislav Gjorgjevič, ki je govoril v imenu narodnega kmetskega kluba. Izjavil je, da obzbuja, da se tudi skupščinska opozicija ne udeležuje debat. Naš proračun je plod razmer, skozi katere je morala naša država iti. Vse stranke so metale svoje prtljage v državno službo, saj je celo sam današnji finančni minister bil iskren glede kritike prejšnjih proračunov. Zahteva, naj se reducirajo krediti tako v ministrstvih kakor tudi v banovinah.

Na popoldanski razpravi je prvi govoril poslanec Sušić (JRZ). Imel je skoro triurni govor, na koncu katerega je dejal: »Metode, katerih se poslužujemo, so metode pravih parlamentarcev, medtem ko so one, katerih se poslužuje opozicija, zelo sifne vsem tistim, ki jih rabijo fašistični režimi. Za njim je dobil besedo Dragutin Janković. Poudaril je, da je zasluga, da je sploh prišlo do konkordata med našo državo in Vatikanom, tudi pokojnega kralja Aleksandra I.

Po govoru Jankovića je predsednik skupščine izjavil, da je razprava v načelu končana in je odredil potemensko glasovanje.

Ob 9 zvečer je bilo zaključeno glasovanje ter je predsednik Čirih sporočil sledeči izid: Vsega je glasovalo 179 poslancev, od tega 169 za proračunski predlog, 10 pa proti.

Poslanci skupščinske večine in zlasti poslanskega kluba JRZ so po sporočenem izidu vzeli rezultat z zadovoljstvom na znanje ter priredili vladni burne ovacije.

Nato je predsednik narodne skupščine sklical prihodnjo sejo v ponedeljek, 2. marca ob 10 dopoldne.

Slovenski poslanci JRZ

ori predsednika vlade

Belgrad, 27. febr. m. Slovenski poslanci JRZ so tokom popoldanske proračunske razprave obiskali predsednika vlade dr. Milana Stojadinoviča ter mu predložili posebno spomenico, v kateri naprošajo vlado, da nujno ugodno zahtevam, ki so izražene v spomenici in ki se tičejo interesov Slovencev, in to predvsem: 1. ukinitve unifikaacije in monopolizacije učbenikov; 2. zveza Slovenije z morjem od Črnogorja do Vrbovskega; 3. ukinitve vlaganja pupilarnega denarja v naših domačih pupilarnih zavodih in zadržanje tega denarja po načinu, ki je bil svojčas v praksi.

Stojadinovič in vsi ostali pristojni ministri so poslancem JRZ dali popolno zagotovilo, da se bodo te želje in zahteve slovenskega naroda vpoštevale in uredile verjetno že s sedanjim finančnim zakonom.

Poslanci JRZ so predložili tudi amandman, da se ne ukine kočevska gimnazija.

Tistim, ki sedijo

pod stekleno streho

Glavno glasilko jugoslovanskega nacionalizma s Knaflejeve ulice misli v pomanjkanju drugih argumentov, da se more ubraniti učitka, da kokefira s španskimi požigalci cerkva, katerim je znani publicist Ward Price v »Daly Mailu« dokazal, da dobivajo redno subvencijo iz Moskve, z raznimi podtikanjji. Vendar pa ne navaja nobenega konkretnega slučaja, kakor samo svojočasno občinske volitve, ko so pristali SLS sklenili koalicijo z vsemi antidemokratskimi in tudi socialističnimi elementi, da rešijo Ljubljano prevlade liberalne frakcije. To pravijo, da je bila prava zveza med »črnim klerikalizmom in rdečo Moskvo« in vedno tolečejo na to svoj hoben, kadar so v zadregi, kaj naj bi odgovorili, kadar jih interperiramo zaradi slabo prikritih simpatij »Jutra« in čisto očitnega prijateljstva »Slovenskega Naroda« z najljubšimi zavezniki evropskih svobodomiselnih lož.

Kdor se ne da iz nevednosti ali strankarske zagrizenosti zavajati od »Jutra«, ki računa na pozabljenost slovenske publike, ve, da takrat, ko je »šel sam škot volit dr. Perića«, ni šlo za nobeno »zvezo med šenklaškim farovžem in Moskvo«. Šlo je le za to, da se prestolnica Slovenije iztrga iz rok demokratizma in njihovi finančni klikli. Zato so sklenili veličen pakt vsi elementi, ki so proti jugoslovanskim lažnacionalcem in paševanju njihovega kapitala v ljubljanski mestni hiši. V to svrhu so sklenili deloven program zveze delovnega ljudstva in svrhu skupnega sodelovanja v mestnem gospodarstvu in ničesar drugega. Tu ni bilo govora o komunizmu pa tudi ne o kakem klerikalizmu, pa tudi SLS ni bila na stvari nič udeležena. Delal in sklepal je neodvisni in svobodni odbor vseh ljubljanskih volivcev, ki niso hoteli več slišati o liberalnem gospodarstvu (kakšno je bilo, nam je poleg drugega odkril položaj Mestne hranilnice) na ljubljanskem magistratu. Vsi so se odpovedali kot občinski svetovalci svojemu lastnemu političnemu in socialnemu programu in se obvezali na nevtralen gospodarski in socialni program, ki je bil objavljen in nima na sebi niti senice kakšnega svetovnonazornega marksizma ali celo kolektivističnega komunizma, tako da ga je lahko sprejel bodisi »liberalec« bodisi »klerikalec« in bi ga lahko brez strahu tudi danes vsak pošten človek. Zupan sam pa je bil, kakor znano, zmeren socialni demokrat, vsi socialisti od desne do leve pa so se obvezali, da ne bodo uganjali nobene protiverške politike, ampak da bodo vero celo spoštovali in uvaževali.

Gospodje od JNS naj bi torej nehali s svojim smešnim natelevanjem, zakaj nevarno je metati na nesprotnika kamne, če sediš sam pod stekleno streho in bi mogel nasprotnik odgovoriti s stvarmi, ki niso obrekovanje, ampak čista resnica in očitno dejstvo in ki ne segajo tako daleč nazaj, kakor segajo občinske volitve leta 1923...

Gospodi, ki je v zadregi...

Jutranje glasilko našega nacionalističnega svobodomiselnstva ter njegova opoldanska marksistična predstraža sta vsako na svoj svojstven način in v skladu z doblijenimi navodili, ki odgovarjajo ločenim nalogam, »odgovorili« na naš iskren očitek, da je zlohotno pisati o »črnem teroru« v Španiji, razen, ako takšno pisanje nima namena javno izpovedati, da se danes po svetu kulturni cilji svobodomiselnstva in marksizma ujemajo. Odgovora sta šla seveda mimo tega osnovnega vprašanja. Saj očitno tem gospodom ni na tem, spuščati se na tako delikatno polje sodobne duhovne borbe, marveč le za »zadnjo besedo«, kot pri političnih preprih. »Slovenski Narod« je v škornjih pohodil problem, ki smo ga vljudno sprožili, ter šel razsajat čisto drugam, kjer se počuti bolj doma, »Jutra« pa je spretno pobrsalo na površinah zgodovine ter sko svoje najdobje prikazovat kot mačje zlato, nad katerim naj imajo svoje veselje — otroci. Nam ni »za zadnjo besedo«, ker nam ni za prepri. Tukaj gre za načelna stališča. Tudi nas, to se pravi našega ljudstva, ne morejo zadovoljiti še tako duhoviti ali pozabljeni plesi na obronkih tega osnovnega vprašanja, ki je tudi za našo državo življenjskega pomena. In to osnovno vprašanje, če ga izluščimo iz okvirja »črnega terora« v Španiji..., se bere tako-le: Ali smemo pričakovati, da se bo tudi naše svobodomiselnstvo uvrstilo v duhovno fronto proti komunizmu ter v pomanjkanju drugih virov — mi smo tolerantni — šlo zajemat v svoje nacionalistične zakladnice, ki se baje napajajo iz italijanskega fašizma in nemškega narodnega socializma? Ali pa jih bomo še nadalje pogrešali na tej fronti, nje, njihov tisk in njihove prosvetne organizacije ter doživljali, da se bodo iz znanje podobne hladne oddaljenosti stegovale simpatične roke proti sovražniku, ki mora biti skupen vsem, nam s svetovnonazornega stališča, njim pa s stališča njihovega nacionalizma? To je jedro problema, drugo je nepotrebno besedičenje.

Kdor zna, pa zna!

V klubu neodvisnih književnikov v Belgradu je predaval književnik C. Pandurovič o dejanju in nehanju tamosnjega, še živčnega in še učečega univerzitetnega profesorja Radovana Košutića, ki je postal l. 1921. izredni, l. 1923. pa redni univ. profesor in ki ni izdelal niti napisal nobenega znanstvenega dela, razen dveh učbenikov v vseh zadnjih 35 letih. Veliko bolj pa je delaven na književnem polju, ki ga je predavatelj osvetlil v prvem delu svojega predavanja. To književno polje spada v pornografijo in sicer v najnižjo in najtrivijnejšo pornografijo. G. Košutić opeva najraje pope in pravoslavne menihe, kako zalezujejo ženske, uhajajo v javne hiše in kradejo prostitutkam ure, potem pa se zatekajo pred oltar, da jih ne dobi policija; spolnost opisuje od vzrokov do posledice in to z izrazi, ki dokazujejo precejšnje znanje tozadevne somatologije, tu se tudi bogokletstva ne ustraši. Opeva tudi spolno razmerje med psi, med mrčesom in biljkami in celo med planeti. Predavatelj je svoje trditve podprl s številnimi citati, ki pa jih »Slovenec« papir in »Slovenčev« bralci ne bi prenesli, da o državnem pravdniku niti ne govorimo. V drugem delu je predavatelj govoril o znanstvenih kvalifikacijah tega rednega univ. profesorja fil. fak. na univerzi v Belgradu. Dejal je, da nima drugega kot maturitetno izpričevalo, dva semestra na dunajski univerzi brez kakršnihkoli izpitov in doktorat »honoris causa« krakove univerze, ki ga pa ni dobil za zasluge na znanstvenem polju, ampak ob priliki neke slovesnosti v Krakovem, ko so tak doktorat dobili tudi mnogi drugi inozemci, ki so se proglasili za prijatelje poljskega naroda.

Tako je književnik C. Pandurovič predaval o univ. prof. »dr.« Radovanu Košutiću že — 13. febr. »Slobodna reč«, ki to poroča in kateri predavatelj odgovornost za resničnost odkritij pravi, da je bilo

Domači odmevi

predavanje dobro obiskano in da se ga je udeležila »otmena publika«, nato pa pravi: »Ako navedbe g. Pandurovića ne bi odgovarjale resnici, bi ga moral g. Košutić poilitati na odgovor«, in postavi vprašanje: »Zakaj niti univerza niti g. Košutić nista reagirala na trditve in dokaze g. Pandurovića?«

Mi pa postavljamo drugo vprašanje: »Kdo vzgaja inteligenčni proletarijat? Ali univerza, ki vzgaja strokovnjake, ki ne dobe službe, ali takle univ. profesor, o kakršnem je predaval g. Pandurović, ki sedi na mestu za strokovnjake?«

Ob konferenci demokratov v Belgradu

Z ozirom na politično pol g. Wilderja v Belgradu in na razgovore, ki jih je imel s politiki srbskega dela »Združene« opozicije, piše »Politika«: »Nadaljevali so se razgovori, da se izvedejo sklepi, ki so bili sprejeti na sestanku delavnega odbora združene opozicije v Zagrebu, ko je padla jasna odločitev, naj združena opozicija postane pozitivni činitelj v dejanskem političnem položaju. G. Wilder je že na več shodih opozicije povdiral ta moment: da opozicija hoče in želi, da pokaže sposobnosti pozitivnega činitelja v politiki in naj v tej smeri ne beži od odgovornosti.

Rektor dr. Samec v Belgradu

Belgrad, 28. febr. m. Davi je prišel v Belgrad rektor Aleksandrovič univerze g. dr. Samec v družbi uradnika gradbenega oddelka na banovini, ki je v končni obliki izdelal načrte za univerzitetno knjižnico. O rektor se bo nekaj dni zadržal v prestolnici, da uredi vse potrebno, da se čimprej začne z zidavo tako potrebne institucije.

Sladkor za čebelarje

Belgrad, 27. februarja. AA. Finančni minister je sklenil dovoliti čebelariskim združenjem in čebelarjem, ki niso člani združenj, izjemoma za dobo 1935-36 se po tri kilograme sladkorja brez plačila državne trošarine za vsak panj poleg dovoljenih in nabavljenih 5 kg sladkorja. Ta sklep je dostavljen finančnim ravnateljem, da na podlagi prošnje čebelariskih združenj in posameznih čebelarjev takoj izdajo potrebna dovoljenja za nabavo sladkorja brez plačila državne trošarine za prehrano čebel. Sladkor je mogoče nabaviti samo v državnih tovarnah na Belju in na Čukarici.

Anketa o čevljarški obrti

Belgrad, 27. febr. m. V dvorani tukajšnje industrijske zbornice se je danes nadaljevala in zaključila anketa, ki jo je sklical na zahtevo vseh gospodarskih krogov trgovinski minister dr. Vrbanić. Na današnji anketi je poleg ostalih govoril tudi tajnik Zbornice za IOI v Ljubljani dr. Pretnar, ki je polemiziral z večeršnjimi izjavami g. Baltića. Poudaril je, da so se že po par mesecih, odkar je začel ohpirati pri nas svoje prodajalnice Ba'ta, znašli naši čevljarji v težkem stanju, v naslednjih dveh letih pa je večina teh čevljarjev v Sloveniji ostala brez posla. Samo v Metliki je izgubilo zaslužek 30 čevljarjev. Dr. Pretnar prikazuje tudi nesorazmerno plačevanja davka ter navaja, da Ba'ta proda 500.000 parov, plača pa za to davka 150.000 din. Čevljarji, ki izdelajo 250.000 parov, pa plačajo davka 1.500.000 din. Poudarja potrebo, da se zavaruje domače obrtništvo, ker je interes tega tudi interes države.

Za njim je govoril še zastopnik Zveze industrijaev iz Slovenije g. Kuster, ki pledira za omejitev dela firme Ba'ta ter naproša trgovinskega ministra, naj ne odobri Ba'ti zgraditev nove tovarne za predelavo kož.

Govornikom je odgovoril na njihova izvajanja trgovinski minister dr. Vrbanić Poudaril je, da je treba zbrati vsestranskih podatkov glede tega vprašanja ter obljublja, da bo zastavil vse svoje sile, da tudi kr. vlada prisrsko s svojimi ukrepi našim čevljarjem na pomoč.

Poroka dveh uglednih Zilanov

Poroka. V ponedeljek, 24. t. m. sta se v firmi cerkvi v Zilski Bistrici poročila Janko Zwitter, posestnik iz Zahomca v Zilski dolini in Moica Katnik iz Zgor. Zijske Bistrice. Obče poznanost in uglednemu koroško ziliškemu paru naše iskrene čestitke. Kakor čujemo, so se pri tej priliki ozevele vse koroške stare ženitovanjske navade Slovencev na Zili.

★

Vodilni boljševiki - „živčno bolni“

Pariz, 27. febr. b. »Echo de Paris« objavlja članek svojega moskovskega dopisnika, v katerem trdi, da so se v Moskvi razširile vesti, da je sovjetska vlada pozvala slovitega švedskega profesorja Olivecrona, ki je strokovnjak za živčne bolezni, zaradi obolenja nekaterih vodilnih osebnosti sovjetskega javnega življenja. Clankar trdi, da bi se to lahko nanašalo samo na predsednika SSSR Stalina, o katerem se širijo vesti, da je nenadoma zbolel. Uradno pa se te vesti energično zanikajo.

Izgubljeni letalec - „Beli bog“

Rio de Janeiro, 27. februarja. AA. Potniki, ki prihajajo iz Paraima, pripovedujejo, da se je pri indijanskem plemenu Borotra pojavil bel človek, ki ga Indijanci časte kot boga. Imenujejo ga Tokijene. Indijanci pripovedujejo, da so videli, kako je prišel iz neba. Jasno je, da je ta bel človek ameriški letalec Refer, ki je izgubil pred nekaj leti.

Belgrajske vesti

Belgrad, 27. febr. m. Po nocošnjem glasovanju o predloženem proračunskem predlogu za leto 1936-37 se je opazilo, da je glasoval za predlog tudi poslanec Sima Budimir član Jevtičevega poslanskega kluba.

Belgrad, 27. febr. m. Seja finančnega odbora je sklicana za jutri popoldne ob 5.

Drobne vesti

Madrid, 27. februarja. AA. Socialistično glasilko »El Socialista« primaša uvodnik o rednem kongresu stranke, ki se bo v kratkem vršil, in pravi med drugim, da je ogrožena enotnost stranke in da je disciplina popustila. Dalje priporoča, da morajo vsi člani kongresa neizogibno sprejeti vse predloge, ki pridejo na kongresu na dnevni red.

Ljubljanska zimskošportna podzveza prelaga svoje prvenstvo v Planici na 7. in 8. marec.

Dunajska vremenska napoved: preležno oblačno, dež, široko.

Kako je torej z učnimi knjigami?

Složno prizadevanje skoro vse naše javnosti, da ohranimo slovenski šoli slovensko knjigo, je imelo vsaj ta uspeh, da smo čuli zadnji teden razne izjave z merodajnih mest, ki so nam položaj dokaj pojasnile, čeprav si deloma nasprotujejo, kot je bilo poudarjeno že v nedeljskem »Slovenec«. Vsekakor je zanimivo, da je po izjavi g. bana od 19. t. m. konferenca načelnikov prosvetnega ministrstva »zavzela stališče, da se monopolizacija ne sme izvršiti«. Dragoceno je pa tudi njeno priznanje: »Prvotni razpis je bil prenaplavljen, ne dovolj premišljen in zato tudi nemogoče jasno je, da je poleg srbskohrvatske slovnice istočasno slovenska nemogoča, ker takega jezika, kot ga uči taka slovnica: srbsko-hrvatsko-slovenskega, ni.« Omejenji podložniški pameti se bo sicer čudno zdelo, kako se more tako visoki oblasti priprimiti, da izdaja »prenaplavljen, ne dovolj premišljen in zato tudi nemogoče razpis«, nič manj pa tudi, da je ta svoj pogrešek šele čez eno leto spoznal, ko je to tako rekoč že prepozno, kajti v tistem prenaplavljenem itd. razpisu zahtevani rokopiši bi morali biti zdaj že dovršeni in oddani. Vendar »bolje ikada, nego nikada«, in če so napor slovenske javnosti v zadnjih mesecih k temu spoznanju pripomogli, vsaj niso bili storjeni zaman. Seveda bi morala biti logična posledica spoznanja in priznanja, da je bil razpis prenaplavljen itd., njegovo takojšnje razveljavljenje oziroma njegova temeljita izprememba in dopolnitev. Te pa ni nihče napovedal in je tudi ne bomo dočakali.

Kajti g. minister prosvete v svoji izjavi, ki jo je 22. t. m. podal časnika, ne priznava nobenih pomanjkljivosti omenjenega razpisa. Nasprotno dokazuje s težko prikritim naporom, da je — vsekakor ne iz razpisa samega, ampak šele po primerjalnem študiju razpisa z učnim programom — mogoče logičen zaključek, da predvideva razpis posebno slovensko slovnico in posebno slovensko čitanko za ljudske šole. Učbeniki za teorijo, zgodovino in antologijo književnosti za srednje šole bodo zaradi razlike v učnem načrtu, ki »ni istoveten za šole v dravski banovini in za šole v ostalih delih države« tudi dvojni: eni srbskohrvatski, drugi pa slovenski. Pač pa pri učbenikih narodne zgodovine in zemljepisja Jugoslavije ni — po besedah g. ministra — nobenega razloga, da ne bi bili enotni za vse šole v državi, ker je program za te predmete isti za vse šole v kraljevini.

Prav s tem smo zadeli ob vprašanje, ki je načelne važnosti in ki doslej morda ni bilo tako aktualno. Če ima slovenska mladina tudi po teh izjavah priznano pravico, da se uči literarne teorije in zgodovine prvenstveno na temelju slovenske literature, ima brez dvoma tudi pravico, da se v zgodovini in zemljepisu seznanji predvsem s svojo ožjo domovino. To ne le ni nobena ozko srčnost, ampak staro pedagoško in didaktično načelo, po katerem mora vsak pouk voditi od bližnjega k daljnjemu in od manj znanega k bolj znemu. Zato imajo n. pr. v Nemčiji in Avstriji za posamezne dežele različne izdaje domoznanskega učbenika, ki pri pouku izhaja od domače dežele in listo bolj natanko obravnava. Enako pričakujemo mi od slovenskega dijaka, da bo več vedel n. pr. o celjskih grobih ali pa o postanku dualizma kot njegov tovariš na Cetinju, ki bo zato bolj domač v črnogorski preteklosti. Marsikaj kraj in marsikaj hrib na Slovenskem mora naš dijak poznati, če naj želja za izobraženega, dočim n. pr. Vojvodincu tega neznanja ne bomo zamerili. Dasi se učni načrt na to ne ozira, je še vsak slovenski učbenik zgodovine in zemljepisa upošteval to pedagoško in praktično zahtevo in domačo preteklost oziroma domačo deželo obširneje obravnaval. Sedaj, ko izvirnih slovenskih učbenikov ne bo več, postaja ta pomanjkljivost učnega programa aktualna in jo bo treba odpraviti z eventualnim dodatkom k enotnemu učbeniku. Sploh bo na resen pedagog dvomil tudi o tem, da bi »učbeniki za računstvo, prirodoslovje in praktično gospodarsko vedo« (za ljudske šole) mogli biti »po vsebini istovetni za vso državo«, tako da bi jih bilo treba pri nas le v slovensčino prevesti. Ali so n. pr. gorenjskim in južnoslovenskim otrokom potrebni prav isti gospodarski nauki? Z eno besedo: šolske knjige niso tablice logaritmov ali železobetonskih konstrukcij, kjer bi

bilo treba prevesti le napise posameznih rubrik, pa bi bile dobre za najbolj različne kraje in ljudi.

Končno imamo v izjavi g. ministra tudi dragoceno priznanje, da je v vprašanju šolskih knjig »potrebno slišati in zvedeti za vsa merodajna mišljenja« in da so poleg prosvetnega ministrstva pri tem zainteresirani zlasti starši dijakov, nič manjši pa da ni interes naše tiskarske in grafične industrije ter založništva. Vprašajmo se torej, kakšno stališče so pa ti zainteresirani krogi zavzeli? Vsi vemo, da so se tiskarnarji in knjigo-tržci neke dravske banovine, ampak vse države izrekli proti monopolizaciji učbenikov in če se spomnimo zadnjih izjav naših občin in najrazličnejših organizacij, lahko rečemo, da je vsaj v dravski banovini 100% staršev istega mnenja. (Tudi Zveza kulturnih društev se je izrekla proti monopolizaciji, dasi skupne izjave iz nekaterih formal-

nih razlogov ni podpisala.) Da bi bili v kakšni drugi banovini starši za monopolizacijo navdušeni, tega se še nihče ni drznil trdit, pač pa menda ne bi bilo težko se o nasprotnem prepričati. Kot zadnji argument ostane tedaj le zakon o učnih knjigah od 27. sept. 1929, toda pri izdaji tega zakona ni nihče poslušal merodajnih mišljenj zainteresiranih krogov, staršev oz. tiskarnarjev in knjigo-tržcev, kot smatra to g. minister danes za potrebno. Danes, ko imamo vlado, ki se hoče opirati ne več na silo, ampak na voljo ljudstva, je edino logičen zaključek teh izjav, da se mora omejenji zakon čimprej s sodelovanjem vseh zainteresiranih revidirati, dotlej pa njegovo izvajanje odložiti. Ker je neobhodni predpogoj dobrih in stalnih učbenikov dober in za daljšo dobo veljaven učni načrt, se mora hkrati izdelati tudi ta, pa ne v ozkem krogu nekaterih vseznalcev, ampak s sodelovanjem stanovskih organizacij in najboljših strokovnjakov iz vse države, pri čemer morajo o slovenskih šolah odločiti seveda Slovenci.

Tovarna elektrod na Blejski Dobravi opuščena Zaposlenih je bilo 200 do 300 delavcev

Tovarna, ki bo v par tednih povsem izpraznjena. domov, ki se vrstijo pod hrib v obsežno

Na sliki je videti začetek ličnih novih delavskih stanovanjsko kolonijo na zraku in solcu.

Blejska Dobrava, 27. februarja. Visoki dimnik, ki se dviga iznad dobavrske industrije in ki je viden daleč po dolini kot znak ustrvarjanja in udeleževanja zasebne podjetnosti, kot simbol dela, napredka in blagostanja ljudstva in kraja, odvajajo poslednje dike iz ustavljenih se obratov. Veliki stroji, o katerih bi človek mislil, da bodo obratovali trajno, delajo poslednje obrate — silno in odločno, kakor da bi se tudi oni branili smrti. Ob stikalu pa že čaka delavčeva roka, da jih odklopi za vedno, da jih pobere in položi med staro nerabno železje. Delavci, ki jih je bilo tu do 200 (v dobrih časih tudi 300), prihajajo na zadnje sihte — vse naselje preživlja nervozne tedne. Med lastniki podjetja pojo telefoni o izgubah zaradi ustavitve tovarne, ki mora kloniti pomanjkanju naročil. V sosedni jeseniški industriji zborujejo delavski zaupniki in načenjajo vprašanje, kaj bo z dobavskimi tovariši — vse je uprto v dobavski dimnik, ki bo kmalu mrl in brez diha sameval v nebo. Tako je takrat, ko se ustavlja obrat sredi številnih delavskih domov, sredi številnega ljudskega selišča.

Tovarna elektrod na Dobravi pri Bledu je morala ustaviti obrat vključ prizadevanju zasebne podjetnosti. Lastniki podjetja so iskali trga celo v daljnji Rusiji, samo da bi ne bilo treba ustaviti skoro čisto novega podjetja. Tovarna je bila zgrajena šele leta 1917 in je torej obratovala le dobrih 19 let. Pri zgradbi so sodelovali tudi ujetniki Italijani in Rusi. Da je bila tovarna hitro grajena, je videti tudi na zgradbi sami, posebno še, ker so poleg mojstrov Italijanov sodelovali tudi peniški Rusi, katerim menda ni bilo dosti težje na modernem stroju, saj je z Dobrave tako lep razgled proti jutru proti njihovi ruski zemlji. Iz iste dobe je znano, da na Dobravi ni bilo dobiti nobene macke več. Rusi pa da so veliko sloneli ob lopatah in gledali proti njihovi »večnari zemlji«. Sedaj bo tovarna povsem demontirana in je večini delavstva že odpovedano. V obratu so nastavljene skupine, ki rušijo objekti za objektom in ga odvažajo na bližnje Jesenice med staro železje. Tovarna je bila last Kranjske industrijske družbe.

Z ustavitvijo obrata nastane vprašanje življenja 200 delavcev in njihovih sorcev. To vprašanje je tako resno, da ga ne omilijo nikake fraze, nobene resolucije, nobene simpatije in prav nobena demagogija. Nastane vprašanje, kakor vedno tam, ko se ruši privatna podjetnost, ki je in ostane nositeljca vsega gospodarskega napredka kraja in države. Za silo bo prebivalstvu pomagano v bližnji industriji na Jesenicah, kamor bo tovarna sprejela najpotrebnejše. Kaj bo, ako se uresniči vesti o zmanjšani obratu tudi v tovarnici na Jesenicah? Ob tej priliki bi v imenu delovnega ljudstva vrnali o podpori privatne podjetnosti v naši državi. Železarska industrija v naši dolini je vezana s krajem in kraj je vezan nanjo. Tolmačenja, ki prihajajo v zvezi z vestmi o zmanjšanju obratovanja pri KID, govore o neprimerni industrijski legi

kraja, o dragem prometu, posebno še, ker je tudi carina na uvožene sirovine, katerih pri nas ni, draga, ker so druge ležeče industrije konkurenčne zaradi nižjih mezd itd. Neprimerna in transportno draga lega naše industrije bi se morala ščititi z ugodnostmi pri prevozu, carina na uvožene potrebnosti, ki jih pri nas ni, naj bi se v prospek domače industrije ukinila, glede mezd pa naj se doseže, da bodo tudi ostali kraji države izpolnjevali zakone o socialnih dajatev v taki meri, kakor to dela naša industrija.

Ob tej priliki bi omenili tudi, da je morda mnogo manj opravičeno zaletavanje v osebnosti, ki so zvezane v naših krajih v obratih privatne podjetnosti in slučajno niso našega državljanstva, če je njih napaka samo ta, da so prinesli k nam zmisel za inicijativno dela, kakor pa v tuj kapital, ki črpa dobrine naše zemlje, da jih odnaša čez meje. Ločiti je med sodelavci v industriji, ki dela za potrebe naše države in od katere živi naše ljudstvo, ter med zakupniki in izkoriščevalci naših dragih rud na jugu. Ako je treba na račun prospeha zasebne podjetnosti žrtve, naj te poiščemo v tem delu, potem pa bo gotovo mogoče najti tudi podpor ali vsaj znatne tolerance za prospek zasebne podjetnosti jugoslovanske industrije in obrti.

Naiboli posrečena rešitev:

Mariborski grad - muzej

Zgodovinska znamenitost naj služi kulturnim namenom

Maribor, 27. februarja. Vprašanje mariborskega gradu in njega smiselna izraba že dolgo zanima mariborske občane, predvsem kulturne delavce in tehnike. Rešitev tega perečega vprašanja se sedaj bliža svojemu koncu. Mestni svet je že lansko leto dal mestnemu gradbenemu uradu nalog, naj predloži vse možnosti, ki bi se dale ustvariti za čim smiselnejšo in najcenejšo uporabo gradu. Mestni gradbeni urad je predložil več predlogov, od katerih so štirje bolj idejne značaja in bi vsak od teh po približnem računu mestno občino stal 3 do 5 milijonov dinarjev. Gradbeni odsek mestnega sveta, ki je razpravljal o vseh predlogih, je te štiri kar izločil in po vsestranskem razmotrivanju s stališča praktičnosti in smiselnosti odločil predlagati mestnemu svetu v končnoveljavno sklepanje predlog, naj se grad uporabi za nastanitev muzeja z banovinskimi arhivom in študijske knjižnice. V te svrhe naj bi služili prostori bastije, loggia, bivše stanovanje trgovca Berdajsa in prostori v mezaninu na Trgu svobode. Prilije na Trgu svobode bi se kakor dosedaj porabilo za trgovske lokale, v suterenu pa naj ostarejo kleti. Grajska dvorana naj bi po tem predlogu ostala

Za brezplačno zdravljenje prosijo

Ljubljana, 26. februarja.

Mnogo je dandanes ljudi, ki nimajo hrane, stanovanja, obleke. Hudo je, ako se temu pridruži še bolezen, pa ni nikjer sredstev za zdravnika in za zdravlila. V Ljubljani je za take primere na razpolago mestni ambulatorij za nepremožne. Sedem zdravnikov dela v njem in nudi potrebnim bolnikom, ki nimajo nobenega zavarovanja in nobenih drugih sredstev, potrebno pomoč. Brezposelnost in poslabšanje socialnih razmer sta povzročila, da od leta do leta raste število tistih, ki iščejo v mestnem ambulatoriju brezplačno zdravniško pomoč.

L. 1935. je ambulatorij obiskalo 2540 bolnikov (985 moških in 1555 žensk). Od teh je bilo 1596 brezposelnih (764 moških in 832 žensk) ter 744 ubožnih (221 moških in 523 žensk). Ženske se torej zatekajo v mnogo večjem številu v mestni ambulatorij. V ambulatoriju je bilo lani 8229 ordinacij, mestni zdravniki pa so na domu napravili 1746 obiskov. Zelo mnogo pa so mestni zdravniki izvršili ordinacij na svojih domovih, na fizikatu, po raznih zdraviliških posvetovalnicah — za božji lon!

Vsi bolniki, ki so iskali brezplačnega zdravljenja, so dobivali zastoj tudi zdravlila, so imeli potrebno zdravniško nego in bili deležni zdravniških pripomočkov, kakor obsevanja z višinskim soncem, zdravljenja s tenzotorijem, zdravilnih kopeli, prejemali so bandaze, itd. V posebnih primerih je mestna občina dala revnim bolnikom celo zdravljenje na Golniku in zobno zdravniško pomoč.

Veliki naval bolnikov na ambulatorij je povzročil, da so postali prostori Mestnega doma pretesni in skoraj neprimerni.

Med bolniki, ki so iskali brezplačno zdravljenje, je bilo 85 bolnih za nalezljivimi boleznimi, 122 za jetiko, 34 za novotvorbami, 90 za boleznimi srca in žil, 177 za pljučnimi boleznimi, 38 za spolnimi boleznimi, 152 je utrpelo razne nezgode, 1647 bolnikov pa je imelo razne druge bolezni.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

Samoumor dveh sester-dvojk

V sredo okoli 1 popoldne so našli v Gestrinovi ulici 4 (rdeča hiša na Poljanah) mrtvo 47-letno Marijo Vovko roj. Burja, mater dveh otrok. Našel jo je sin, ki je prišel iz šole, pa se je zaman trudil, da bi zbudil mater. Poklical je mestnega zdravnika dr. Misa, ki stanuje v isti hiši, toda ta je mogel ugotoviti le smrt radi zastrupitve s plinom. Vovkova se je tožila z možem za ločitev zakona ter bi morala biti večeraj pred sodiščem obravnavana. Njena sestra dvojčka Ivanka Burja, ki je bila neporočena ter je služila kot laborantka v ambulanci direkcije državnih železnic na Celovški cesti, je bila na svojo sestro zelo navezana. Na videz je v sredo popoldne mirno sprejela vest o samoumoru svoje sestre, zvečer po uradnih urah pa je odšla v pisarno, tam odprla plinsko peč in legla na tla. Davi so jo našli mrtvo. Vovkova je pustila pismo, iz katerega je razvidno, da je šla v smrt zaradi družinskih razmer, Ivanka pa je pustila dvoje pisem, v katerih navaja, da brez svoje sestre ne more živeti. Truplo Ivanke so prepeljali v Gestrinovo ulico in jo položili na mrtvaški oder poleg njene sestre Marije. Obe sestri sta bili tudi nekoliko živčno bolehnii, tako da nista imeli dovolj življenjske odpornosti.

Najlepši in najbolj napeti film sezone!

Po »HREPENENJU« in »MASKARADI« tretji film

Willy-ja Forsta

MAZURKA

Pola Negri - Paul Hartmann - Albrecht

Schönhals in Ingeborg Theek

Film po resničnem dogodku, ki se je odigral

po vojni v nekem evropskem vele mestu

Film, ki bo vsakega vkrval v svoje spone in ga

pretresel do kosti!

Zaradi valikanskega zanimanja za to okrasno filmsko

dela pripravljamo nabavo vstopnic v predprodaji!

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Tel. 22-21 **KINO UNION** Tel. 22-21

Skozi Lisieux in Lurd

Velik je Pariz in zanimivosti poln, pa se ga tudi naveščaš. Še mi je ostalo marsikaj zanimivega, pa prav rad sem sprejel nasvet svoje gosposinje, ki me je spomnila na Malo Tereziko. Vedel sem zanj že tudi jaz sam, a neni sem, da je to vse predaleč in preveč drago. Res sem se pozanimal, kako in kaj, in za 62 frankov sem že imel brzi vlak tja in nazaj. Pustil deževen dan me je spremljal na potu k njej, ki je bila njena pot tako sončna. Ni bilo veliko romarjev ta dan. Ob pol 11 sem imel mašo za desetorico božjepolnikov, ki so prišli prav tedaj. Prav to, da ni bilo navala, je bilo ravno najlepše. Nič te ne razbese, vsako misel mirno vameš v preudariš. Tako sem nemoteno priporočil Mali Cvetki vse, kar je naravovalo srce in pamet.

Cvetka je obljubila Reziki iz nebes, da medtem, ko sem se v cerkvi mudil, se je iz puste dopoldneva izmotala mrzla normandijska burja. Tako je vleklo in še nalezavalo povrhu, da mi je fotografsko stlojalo kar zledenelo med tem, ko sem vendarle hotel dobiti vsaj eno sliko za spomin na Lisieux. Baziliko, ki jo grade, veličastno, kot je malo svetlišč, sem fotografiral. Kripla je že gotova. Prekrasna je. Cerkev pa že tudi raste v srebro in zvonik.

Najlepše, kar moreš videti v Lisieux, je pa ljubki dom Male Terezije. Kol biser je, lepa podoba in potrdilo tega, kar o Tereziki beremo. Samo tega mi je bilo žal, da nisem smel prav nič fotografirati za spomin. Se sestro sem poprosil, naj počaka trenutek, da bo slika lepša, pa mi je vse skazila, ko mi je sploh zabranila moj namen.

V sredo popoldne sem jo pobral naprej na jug. Nič posebnega ne polegne nase pozornosti. Le Poitiers je mesto, ki ima zelo slikovito lego, kjer so tudi hiše kot v Trslu na Skorkli, ki so štirinadstropne in ima vsaka svoj vhod naravnost z brega.

7 ur je dolga pot do Bordeauxa. Za nekaj ur sem si vzel časa, da nadaljujem z naslednjim vlakom. Stopil sem po mestu. Staro, pušto mesto je to, ulice so še večinoma s kockami tlakane. Čudno veliko mačk je videti. Eno sem videl — pač za reklamo menda — v neki slaščičarni, kako se ji je dobro godilo med zaželenimi dobrotami. Živo, prosim, prav zares! Zaželel sem si kozarec vina in stopil v »restavracijo«. Obilen jedilni list je pričal, da si žele veliko gostov, pa ni bilo videti nikogar. Menda je tudi kriza, ali pa samo v listem lokal. Čudnega ni, če bi bilo tako, zakaj mušice v vinu niso dobra reklama.

Ob 11 ponoči sem se prav udobno vselil v vlak. V cellem oddelku svoj gospod. Da nobel, zakaj Francozi se vozijo mehko. In sem se podolgem položil, dokler se nisem te lege naveščal in ura je bila tedaj že 3 v četrtke jutraj Vlak pa je drvel naprej gori pod Pirence, kjer si je Marija zbrala svojo najljubšo božjo pot. Ob 4 smo bili na mestu. Sam sem izstopil. Naravnost k Mariji sem jo nameril. Saj me je že iz vlaka vabila. V obilnih lučih, ki svetijo vsako noč in v mesečini, se mi je predstavila bazilika — še močnejša v tej skrivnostni polsvetlobi.

Skozi trdo mesto so odmevale moje samotne stopinje. Gori po splanadah do bazilike. Zaprla je bila. Niso to naše Brezje! Okrog cerkve sem stopil, ker sem čul korak. Bil je stražen. In navzdol k luški votlini. Tisoč sveč, ki so že umirale, mi je povedalo, kje je izvoljeni prostor. Sam sem

bil. Kakor zaželjena ura je bilo to. Le tihe sveče, ki so govorile svečo molitev v imenu darovalcev, ki so od Bog ve kje in ta Irenutek najbrže mirno spe. Zares, želel sem si, da bi til na tem mestu sam, sam zato, ker sem prinesel toliko, da Mariji priporočim, da bi ji bilo že kar samo tega dovolj, dovolj zato, ker sem ji prinesel tisoč in tisoč prošnja in želja, želja vseh, ki so jih do Marije imeli; prošnje tistih, ki so mi jih naročili. Koliko je bilo teh prošnja, saj jaz sam tega ne vem. Marija, ki je »sedež modrosti«, ima že tudi boljši spomin kot jaz, in tako sem jo prosil, naj se ona sama spomni vseh, ki so ji želeli po meni svoje prošnje izročiti. Hitro je udarila ura četrt za četrtjo. Ob 5 že nisem bil več sam. Zakristan je pridremal s svojo grebilo in pihnil luč umirajočim svečam, jih postrgal in z veliko lopato zmetal v voziček.

Ko sem se ogledal, sem opazil v votlini množico — celo skladišče sveč. Gotovo do 2000 kg. Majhne in velike. Tudi take po 20 kg. Zato lahko gore tisoč sveč noč in dan. Pa če jih je še toliko, tudi jaz bom katero priložil in sem si zračunal, katere naj bodo.

Ob 6 sem šel poskušati srečo, če bo mogoče maševati v votlini. Da bi moral priti priti že zvečer, mi je bilo rečenol Zakaj nisem prostu že prej pismenol Kdo je vedel za vse to! Kar slabe volje je bil gospod superior, da ga nadlegujem in še s to prošnjo: za dva dni »300 je duhovnikov, ki si žele te posebne milosti, pa da bom jaz kar tako,« mi je rekel. »Se tega naj prosim, da bom kar tri maše en dan imel.« Kaj hočeš drugega, kot majhen bitil! Pa sem bil majhen, nič se prepiral, nič opravičeval, samo čakal sem in pričakal. Vzel je list in napisal »ob 8«. Več pa ne! Zadovoljen sem bil s tem. Šel sem v votlino

in bil pri dveh mašah, da se prav pripravim, da bom mogel res s toplim srcem predložiti vse brezkončne potrebe, ki jih imamo mi skromni, ponižni Slovenci — zakaj v imenu vsega naroda sem hotel stopiti pred oflar — in v imenu tistih, ki so mi svoje prošnje na predvečer odhoda tako toplo priporočili v Kostanjevici, in v imenu svojih domačih in vseh tistih duš, ki so bile v duhu z menoj. Veliko, veliko je bilo teh, zato sem si želel biti vsaj nekaj časa sam pri Mariji, kar mi je bilo dano v zgodnjem jutru.

Do maši — ob 9 — sem stopil, da se kje naselim. Za 30 frankov sem dobil sobo in oskrbo za en dan v dobrem hotelu. Veliko skladanco razglednic sem si nagromadil in pisal in pisal pozdrave... Oči so čutile, da ni bilo pravega spanca. Pa to bo še prišlo, in tudi je prišlo, po kosilu.

Popoldne sem spel stopil k baziliki. Slab romar bi bil, če ne bi molil rožnega venca v Lurdu, ko je Marija prav tu pokazala, kako ljuba ji je ta molitev.

Potem so pa tudi sveče na vrsto prišle. Prvo sem prižgal v Slomškovem imenu, naj jo on drži pred Bogom, za lepo slovensko bodočnost. — Drugo sem imenoval Jegličevce, ki naj bo za slovenske duhovnike in vse javne delavce prošnja po Mariji pri Jezusu. — Tretja je bila materina, ki je gorela za to, kar dobra mati svojim želi. Četrta je bila kostanjevska, ki je bila mnogih src plamen. Peta je bila drugih, ki so bili z željo navzočni. Šesta pa je bila moja, da bi me Marije vodila križem sveta, in za Slovence, raztresene daleč po zemlji široki. Z lepim plamenom so gorele — zakaj prosil sem, naj jih nažge in mi ni odklonil.

Medtem je padla noč na prelepo lursko po-

Drobne novice

Koledar

Petek, 28. februarja: Gabriel od žalostne Matere božje; Baldomir.

Novi grobovi

† V Metliki je umrla Katarina Plešec iz Železnikov št. 1. Bila je že del časa bolna. Pokopali so jo na pokopališču pri Treh farah. Naj počiva v miru! Zalučnim sorodnikom in prijateljem, ki so osmdesetletno ženo dobro poznali, naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je bogu vdano umrl obratni mojster združenih papirnic Medvode, g. Gustav Wutt v 53. letu starosti. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne iz mrtvašice veže splošne bolnišnice. Naj mu sveti večna luč!

† Na Češnjici v Selški dolini je umrl g. France Polajnar. Pokojni je bil zelo delaven naš mož in član uprave občine Železniki. Smrt ga je vzela po težki dolgi bolezni v najboljših letih. Pred leti je bil načelnik Gospodarske zadruge na Češnjici, pomagal je našemu Prosvetnemu društvu, vse sile pa je posvečal delavski skupini JSZ. Ohranimo mu blag spomin in sočustvujemo z žalostno družino.

Osebnosti

Novi učitelji. Minister prosvete je nastavljal 300 učiteljskih kandidatov za učitelje. V dravski banovini so nastavljeni: Rudolf Vreže, Koprivna (okraj Dravograd); Stanislav Budja, Vel. Poljana (Kočevje); Viktor Curman, Selca pri Škofji Loki; Franc Fuger, Kolovrat, okraj Litija; Fran Golob, Pertoča, okraj Mur. Sobota; Marjan Jarc, Cankova, okraj Mur. Sobota; Alojzij Kofljak, Prihova, okraj Konjice; Ivan Kuhar, Safarsko, okraj Ljutomer; Pavle Kveder, Primskovo, okraj Litija; Fran Lah, Bučka, okraj Krško; Miroslav Lebec, Narapole, okraj Ptuj; Edvard Mihelič, Vrh pri Sv. Urbanu, okraj Ptuj; Pavle Otič, Pišce, okraj Brezice; Alojzij Pihler, Sv. Urban, okraj Ptuj; Anton Pip, Sv. Duh na Ostrmem vrhu, okraj Maribor, levi breg; Ivan Švarc, Sv. Miklavž, okraj Laško; Feliks Stanič, Sv. Bolken, Slov. gor., okraj Ptuj; Rudolf Sušnik, Unec, okraj Logatec; Stanislav Šuman, Turnišče, okraj Dol. Lenjave; Mihael Veršič, Veržej, okraj Ljutomer; Franc Vidmar, Sovodnja, okraj Škofja Loka; Ljubomir Toroš, Sv. Urban, okraj Ptuj in Rudolf Zajec, Grinčica, okraj Mur. Sobota.

Izpit so napravili za čin akt. in rez. kap. korvete poročnik bojnega broda I. razreda Makso Petri in Danilo Hubmajer; za čin akt. in rez. strojne majorja strojni kap. I. razr. Rudolf Nudorfer; za čin akt. in rez. poročnika bojnega broda II. razr. poročnik fregate Janez Tomšič in za zvanje akt. in rez. višjega voj. tehničnega uradnika IV. razr. mornarice nižji voj. tehn. uradnik I. razr. mornarice Anton Arko.

Odrejena sta za pobočnika 2. bat. 13. pp. peh. poročnik Nikolaj Luger in za pobočnika 1. konjiškega polka konjiški kap. I. razr. Vladimir Gradnik.

Napredoval je za služitelja I. skupine pri I. oddelku zavoda za izdelovanje voj. obleke Vilbald Pile.

Imenovan je delavec I. kat. 3. skupine tehničnega zavoda poveljstva pomorskega arzenala Ivan Slari za uradniškega pripravnika v X. pol. skupini v zvanju državnega mojstra.

Jubilej. Gospod Franjo Skajla, čevljiarski pomočnik v Ljubljani, praznuje jutri v krogu svojih prijateljev in znancev 70letnico rojstva. Kljub 7 križem je še vedno vesel družabnik in dober pevec. Čestitamo!

KINO SLOGA Telef. 27-30

Premiera Ufina nainovsejšega velefilma

Zeleni domini

Karl Ludvik Diehl - Brigita Horney

Film današnje pošteno se boreče mladine, ki se otresa vseh zastaralih predsodkov in si kuje svojo srečo po lastni volji! Usoda človeka v zrcalu leta 1913 in danes.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Postne govore v radiju bo imel vse nedelje v postu kanonik dr. Michael Opek. Govoril bo o »skrivnosti greha« (mysterium iniquitatis).

Pomanjkljiv govor je marsikomu huda ovira v življenju. Pa ga je tudi težko ali celo nemogoče popraviti, če je napaka zastarela. Zato bi morali že pri otrocih paviati, da se ne ugnezdijo vanje kaka resna govorna motnja. Kaj in kakšno so govorne motnje ter kako se jih ubranimo, o tem bo predaval v radiju v soboto 29. t. m. ob 18.40 avtor znane knjige »Govorne motnje, strokovni učitelj Vilko Maz, na kar opozarjamo zlasti roditelje, pa tudi vzgojitelje naše mladine.

krajino. Iz mrmrarja hiteče reke Gave pa je udaril slavlčev napev, ki je čarobno lepoto tega izvoljenega kraja še povečal in tedaj sem razumel, da ima Marija za človeške potrebe gotovo res nežno srce, ker si je prav po človeškem okusu tudi sebi najljubši kraj izbrala. Zares je na tem kraju »fakopičeno« vse, kar more kak kraj očesu in ušesu in srcu prijetnega dati.

Spet sem bil v petek zjutraj ob 4 pri volini, a to pot ne sam. Tudi drugi si žele takih trenutkov na tem kraju. Ob 6 sem imel mašo v kripti in hitel na odhod. Ob 8 iz Lurda, ob poldne iz Bordeauxu. Mislil sem, da ladja že kar čaka name. Čakala je že res, ampak sem moral niti na čast tudi jaz še napraviti gredga čakanja. To le ogledujejo in sprašujejo, presojajo, da se ti že vse skupaj neumno zdi. Samo mala formalnost, prosim, pa te spet nekam naprej pošle. Res siro za človeka, ki jezika ne zna. Do dveh urah raznega molčevljenja sem se vendarle priklonil do ladje in v svojo kabino drugega razreda (št. 162). Prav udobna bo. Mize ni, pa mi bo postelja služila zanj. Mašo bom imel vsak dan. V nedeljo pa celo slovesno z godbo v »kapeli«, ki je cel teden salon in služi tudi za ples. V nedeljo ob 10 je tam maša. Posebno nestrpno sem čakal na pošto. Kako si človek želi vsaj diha od doma. Bilo je materino pismo in nekaj »Slovenec«. Hvala Bogu, da bom spet nekaj slovenskega zraka zadihal.

Kakšni so sopotniki, tega sedaj še ne vem, bomo se že spoznali. Vsekako je videti, da bo pisana družba in živahna.

Tako se zdrav in dobre volje poslavljam morda za nekaj let od domovine in Evrope. Bordeaux, Massilia, 14. febr. 1936.

Hladnik Janez.

Vpeljava novega potniškega vlaka na progi Slovenjgradec-Dravograd-Meža. Pričenši od 1. marca dalje vozi na progi Slovenjgradec-Dravograd-Meža nov potniški vlak in bo odhajal iz Slovenjgradca ob 5.28 in prihajal v Dravograd-Mežo ob 5.55, kjer bo imel zvezo na potniški vlak proti Mariboru.

Razprava dr. Tineta Debeljaka: Reymontovi »Kmetje« v luči književne kritike se dobi v vseh knjigarnah za ceno 28 Din (120 str.). Ker je razprava samo v malem številu namenjena za književni trg (150 izvodov), pomeni bibliofilske redkosti. Zato je treba z nakupom pohiteti. Naroča se tudi lahko pri tvrdki Vera Remec, Ljubljana, Poljanska c. 13.

Dva izleta na olimpijado v Berlinu s posebnim vlakom priredi »Putnik« od 1.—16. avgusta 1936. Prvi vlak odhaja iz Ljubljane 31. julija, drugi vlak pa 8. avgusta ob 7.22 preko Maribora. Cena izleta t. j. vožnja III. razr., stanovanje (skupna ležišča), zajutrek, prevoz od postaje do stanovanja in obratno, je Din 1.224, doplačilo na II. razr. znaša Din 416, doplačilo na stanovanje v privatnih hišah Din 378. Vstopnice za olimpijado niso v teh cenah vpošte. Kdor nima potnega lista, potuje lahko s kolektivnim potnim listom, za kar plača Din 50. Podrobnejše informacije in programe dobite v Putnikovih biljetarnicah Gajeva ulica za nebotičnikom in v hotelu Metropol. Prijave se sprejemajo do 5. julija 1936.

Cigav je cerkveni pri? V neki šišenski gostilni je neznani moški pustil na mizi zavitek, nato pa se neopazno odstranil ter ušel s ceho. Zavitek so pozneje odvrili ter našli v njem cerkven pri z monogramom »Z. M.« Policija je pri zaplenila, ker domneva, da je bil nekje ukraden.

Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno

Franz-Josefov

grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno i čaša Franz-Josefove grenke vode zjutraj na tečje ali zvečer preden greste k počitku.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Občni zbor Ribarskega društva v Ljubljani bo dne 7. marca 1936 ob 20. v hotelu Metropol z običajnim dnevnim redom. V Ribiško-lovskem vestniku objavljeni termin za 29. februarja je preklecan. Člani iskreno vabljani.

Okrajna organizacija Rdečega križa v Novem mestu je zadnja leta redno prirejala samarijanske tečaje, katerih so se udeleževali posebno mladeniči in mladenice iz okolice Novega mesta. Letos je društvo Rdečega križa sklenilo, da organizira dva tečaja v svrhu izobraževanja prostovoljnih bolničarjev. Obeh tečajev se je udeležilo 77 slušateljev. V prvem tečaju je polagalo izpit 30 tečajnikov, od katerih je 5 ocenjenih odlično, alabo pa 7 absolutno. V drugem tečaju je polagalo izpit 32 tečajnikov, od katerih je naredilo izpit 7 z odličnim, 5 pa s slabim uspehom. V Novem mestu ter v bližnji okolici so se zelo zanimali za tečaje in zato namerava društvo prihodnje jesen ponovno prirediti slične tečaje.

Še dve žrtvi pustne noči. V Sneberjah pri Ljubljani je v pustni noči v neki gostilni med fantovskim pretepom nekdo sunil z nožem v desno roko 36letnega dinarja Jožefa Ložarja ter mu prizadel precej globoko rano, tako da je moral ranjenec v bolnišnico. Napadalec je oblastem neznan. — V Komendi je v pustni noči nekdo vrgel kozarec v obraz 21letnemu dijaku prava Rudolfa Šmitu ter ga resno ranil. Oba poškodovanca sta bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico.

S saharinom sta goljufala. Ljubljanska policija je aretirala 32letnega Ivana Kališnika iz Mengša, ki je zadnje čase stanoval v Jaršah pri Ljubljani, in pa 23letnega Ferdia Magdalena, doma iz okolice Velenja. Oba sta neki stari ženi iz okolice Kočevja prodala 50 škatlic saharina. Zenica pa je bila dovolj pametna, da je dala kupljeni saharin preiskati. V škatlicah ni bilo nobenega saharina, pač pa droben sladkor, pomešan s kuhinjsko sodo. Oba goljufa bosta izročena sodišču. Takih sleparij je vse polno in bi bilo dobro, ako bi bili kupci bolj previdni ter bi odklanjali saharin, ki ga vsiljujejo razni tihotapci.

Ljubljana

Postni govori v stolnici

Danes se prično postne pridige v ljubljanski stolnici, ki jih bo vse petke imel stolni pridigar gospod Alojzij Košmerlj. Začetek pridige ob pol 8. zvečer. Ob tri četrt na sedem bodo vsak petek litanije, ob 7 sv. križev pot.

Proračun mestne občine ljubljanske je razpložen. Po določbi § 117. zakona o mestnih občinah razglašata mestno poglavarstvo v Ljubljani, da so proračuni mestne občine ljubljanske, podjetij in fondov za leto 1936-37 dogotovljeni in bodo od 28. februarja t. l. skozi pet dni v posvetovalnici na mestnem poglavarstvu razgrnjeni občinstvu na občni vpogled. Vsak član mesta, kakor tudi vsaka oseba, ki plačuje v mestu neposredni davek, ima pravico postaviti k predlogu proračunov svoje pripombe. Te pripombe je predložiti v istem roku na predsednika mestne občine ljubljanske. Mestno poglavarstvo v Ljubljani. — Dr. Adlešič, predsednik.

XIX. prosvetnem večeru, ki bo drevi ob 8 v verandni dvorani hotela Union, nas bo gosp. predavatelj prior Valerijan Učak, seznanil z organizacijo del usmiljenja. Sveta Elizabeta in sv. Vincencij Pavelski sta močnata zaščitnika organizacije, ki vrši po širnem svetu velik apostolat krščanskega usmiljenja. Ker imamo reveže vedno med seboj in se je to število podesetorilo, zato je umestno, da se jim večje število meščanov seznanja s to dobrodelno akcijo. Predavanje bodo spremljale tudi skioptične slike. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvez, Miklošičevi cesti 7.

Celodnevno čestčenje v karmeliškanski cerkvi na Selu pri Mostah bo v soboto, 29. t. m. ves dan. Od 6 zjutraj do 11 popoldne bo vsako uro sveta maša. Od 12 do 1 popoldne bo molila pred Najsvetejšim šolska mladina osnovne šole, od 1 do 2 mladina meščanske šole, od 2 do 3 dekleta, od 3 do 4 ženske, od 4 do 5 moške in fantje, od 5 do 6 skupna sklepna pobožnost s sklepnim govorom, petimi litanijami in blagoslovom.

Prosvetno društvo Trnovo priredi v nedeljo, dne 1. marca ob 8 zvečer na odru društvenega doma v Karunovi ulici 14 mladinski akademijo. Na programu bodo pevске točke, igrokazi, simbolične slike, deklamacija in govor F. S. Finžgarja. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji v nedeljo od 10 do 12.

Prelepe igre »Izgubljena Marta« že dolgo nismo videli v Ljubljani. Pokazalo nam jo bo v nedeljo, dne 1. marca ob 5 popoldne v Rokodelskem domu Društvo za varstvo deklet, h katerega

prireditvi pride gostovat šišenska deklška kongregacija. Na programu pa je tudi še več izbranih pevskih točk, ki jih izvajajo pevski zbor skupin in pa bogat srečlov. Vstopnina prosta, sprejemali se bodo le prostovoljni prispevki in je zato upati, da bo udeležba kar najobilnejša.

Rezervni oficirji! Aktivni in rezervni oficirji bodo priredili svoj družabni večer v sredo, dne 4. marca t. l. ob 20.30 na Taboru. Za udeležbo so razposlana posebna vabila. Oni gg. rezervni oficirji, ki iz katerekoli razloga niso vabila prejeli in se želijo udeležiti družabnega večera, se prosijo, da javijo svoj točen naslov na telefon št. 2175 in 2245, in sicer najkasneje do ponedeljka, dne 2. marca t. l. do 12. Vstopnine ni nobene. — Uprava oficirskega doma v Ljubljani.

Golgota. V kino Union bodo v dnevi od 4. do 9. marca predvajali kulturni film »Golgota«, ki v pravi katoliški luči prikazuje življenje in trpljenje Gospodovo. Že danes opozarjamo občinstvo na ta film in priporočamo, da si ga v velikem številu ogleda.

Prosvetno društvo »Ljubljana«-mesto ima drevi ob 8 redni sestanek za moško članstvo. Prosimo polnoštevilne udeležbe.

Škofjeloški pasijon p. Romualda, kapucina, iz leta 1721, najstarejši ohranjeni slovenski gledališki tekst, ki ga je Niko Kuref v svoji prireditvi nazval »Slovenski pasijon«, ni igra v običajnem pomenu besede. Zahteva sodelovanje vsega gledalstva s petjem najbolj znanih pesmi in pesni križevega pota, ki se pojo med posameznimi slikami. Na ta način postane ves pasijon občestvena stvaritev, skupno doživljanje vseh navzočih. S to zavestjo bodo šli javljenci k predstavi to nedeljo zvečer v Delavsko zbornico; za ostalo občinstvo se bo vršila predstava prihodnje nedeljo, dne 8. marca.

Moški odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevem bo imel drevi ob 20 v Salezijanskem mladinskem domu sestanek, na katerem bo g. urednik Fr. Terseglav predaval o japonski notranji in zunanji politiki.

Kino Kodeljevo igra danes in jutri ob 8 dvojini spored: »Rotschild« (G. Arliss) in »Zakonski strikoti« (Stan Laurel in Oliver Hardy) ter barvano smešnico »Svica«.

Gospodinj! udeležite se danes ob 4 na Bregu 8 predavanja o pravilni kuhi na električnem štedilniku. Vstop prost.

O modernem českoslovaškem kiparstvu bo v okviru Jugoslov.-českoslovaške lige v Ljubljani predaval v ponedeljek, dne 2. marca ob 20 v predavateljski (verandni) dvorani hotela Union gosp. prof. Ivan Vavpotič. Podal bo izčrpno razvojno sliko in pregled českoslovaške moderne plastike, ki uživa danes že svetovni sloves, saj pomenjajo imena kot Mysbeck, Stursa in Gutfreund vrhove evropske moderne kiparske umetnosti. Predavanje bo spremljalo nad 120 prekrasnih skioptičnih slik, ki jih je izrečno v svrhu tega predavanja izbralo českoslovaško prosvetno ministrstvo. Pripominjamo, da je vstop vsakomur, tudi nečlanom lige, prost ter iskreno vabimo vse prijatelje umetnosti.

Točno število lanskijh rojstev. Že večkrat smo navedli letos podatke o lanskijh rojstvih, vendar pa te številke niso bile popolne, ker so se nanašale bolj na podatke posameznih mestnih župnij, bolnišnice itd. Upoštevati pa je treba, da je v mestu tudi nekaj drugovercev in da nemara kak otrok ni bil krščen. Mestni fizikat je sedaj izračunal, da se je lani rodilo v Ljubljani 2146 otrok, vtešvi 59 mrtvorojenih. Matere domačinke so rodile 699 otrok. Izven zakona je bilo rojenih 76 otrok, od mater domačink 15 otrok in sicer 8 dečkov in 7 deklic. Količin rojstev je bil lani v Ljubljani 10,9 rojstev na vsakih 1000 prebivalcev. Najrodovitnejše so matere domačinke, to je v Ljubljani stalno stanujoče, v letih od 26 do 30 let. Rodile so namreč 219 otrok. Največ otrok se je rodilo iz stanu javnih nameščenec in uradnikov, namreč 207, nato iz stanu obrtnikov in obrtniških uslužbencev: 138 otrok, delavske žene pa so imele 85 otrok.

O planinskem cvetju je predaval v sredo zvečer v verandni dvorani hotela »Union« g. prof. Petkovšek. Vsako sredo ima namreč T. K. »Skala« v okvirju svoje alpske šole strokovna predavanja za ljubitelje planin in alpinizma. Predavanje o planinskem rastlinstvu je bilo kaj zanimivo in ponazorjeno s številnimi lepimi skioptičnimi slikami. Zanimiva je bila zlasti pot iz doline do snežne ločnice, ki je pokazala, kako se rastlinstvo prilagodi vedno vremenskim razmeram in kako si osvaja ped za pedjo kameniti svet. Poučni so tudi bili primeri, ki so pokazali, kako se dolinske rastline prilagode v višjih legah, tako da ostajajo bolj pri tleh in povečavajo cvetove. V borbi za obstanek ustvarjajo rastline tudi tako zvane rastlinske zadruge, v katerih najlažje uspevajo, kar je odkrila veda šele pred kratkim. — T. K. »Skala« zasluži za vzgojno šolo z brezplačnimi predavanji vse priznanje, zlasti še zato, ker je izpolnila vrzel, ki bi pri nas zlepa ne našla tako hvalavredne rešitve.

V Ljubljani ni več stekline. Zanimivo je dejstvo, da v Ljubljani že dolga leta ni bilo nobenega postava stekline. Lani je bilo prijavljenih 54 pasijh vgrizov ter so bili vsi ti pasji hudodelci preiskani po urdnem živinovodstvu, ki pa ni v nobenem primeru ugotovil stekline. Ugriznjeni ljudje so bili poslani v antirabčni (protisteklinski) oddelek drž. higijskega zavoda radi cepjenja.

Pust je bil aretiran. V Zgornji Šiški so na pepelnico štirje možakarji na originalen način pokopavali pusta. Napravili so slammatačo moža ter ga vlačili od gostilne do gostilne, pri tem prosjčili in za naproseni denar popivali. Zgornja Šiška je imale seveda mnogo komedije, pa tudi mnogo zgrajanja nad tem načinom. Stražnik je nekajkrat interveniral ter prosil pustove pogrebe, naj mirujejo, ko pa vse skupaj ni nič zaleglo, jih je aretirjal in odvedl na stražnico. Temu pogrebu pusta je policija napravila z odločnimi kaznimi svoj konec.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Novosti:

Berghoff, Christus unser Leben und Vorbild. Zyklus und Fastenpredigten für unsere Zeit. 204 str. vez. 63 Din. — Metzger, Katholische Seelsorge der Gegenwart. Ein Buch aus dem Leben unserer Zeit. 263 str. vez. 66 Din. — Reinartz, Gottes Werben um sein Volk. Drei Predigten für die Fastenzeit. 156 str. vez. 42 Din. — Rindt, Der Junger Johannes betrachtet die Welt. Ein Buch vom Sinn des Lebens. 155 str. vez. 48 Din. — Scheller, Vom Opfer Christi. Mysterium der hl. Messe. 111 str. vez. 34 Din. — Schmäing, Der Tag des Herrn. Lesungen zur Vorbereitung auf den Sonntag und die Sonntagsmesse. 300 str. vez. 41 Din. — Soiron, Christus gestern, heute und in Ewigkeit. Biblische Zeitpredigten. 58 str. vez. 17 Din. — Stinger, Jesus stirbt für uns. Sieben Karfreitagspredigten oder Fastenpredigten. 100 str. vez. 27 Din. — Ströbele, Die Kiche. Das Wunderwerk göttlicher Allmacht und Liebe. Zeitpredigten. 47 str. vez. 14 Din. — Wagner, Jesus Christus unser Erlöser. Fastenpredigten. 80 str. vez. 19 Din. — Willram, Festasprachen bei kirchlichen und weltlichen Anlässen. 274 str. vez. 68 Din.

Maribor

Mariborska reledna radio postaja. Mariborski mestni svet bo danes na svoji seji razpravljaj o izvolitvi posebnega delavnega odbora, ki li naj vidi vse nadaljne akcije za reledno postajo v Mariboru. Vprašanje te postaje je postalo aktualno, ker je minister za pošto dal upravi radio postaje v Ljubljani nalog, naj sestavi konkretne predloge za izpopolnitev radiofonije na ozemlju ljubljanske radio postaje. Uprava te postaje se je po prof. M. Osani obrnila na mariborsko mestno občino z vprašanjem, ali je voljna pri postavitvi reledne postaje sodelovati. Kakor smo zvedeli, je občina pripravljena dati brezplačno na razpolago zemljišče poleg vodovoda na Tržaški cesti za potrebna poslopja, betonski gramoz in pesek. Upamo, da bo akcija mestnega sveta uspešna in da bomo dobili za naše obmejne kraje tako potrebno reledno postajo.

Davčne zadeve. Davčna uprava za mesto Maribor opozarja, da je s 15. februarjem potekel skrajni rok za plačilo I. četrtletnega obroka zgradarine, pridobnine, davka na poslovni promet in luksuz (pavšaliranega), rentnine, davka na neozonjene osebe, družbenega davka in vojnice ter uslužbenkega davka z izrednim doprinosom in izredno davščino za bednostni sklad za mesec januar 1936. Davčna uprava opominja zavezance, da plačajo te obroke v osmih dneh, sicer se uvede prisilna izterjava.

Prve dni v marcu dobe otroci svoje prvo letošjo premiero v gledališču Vprizori se Go-n lieva znana pravljica s petjem, plesom in godbo »Peterček in princezka« v režiji Milana Kosica.

Smrt znanega zdravnika. Včeraj zjutraj je umrl nenadoma znani mariborski zdravnik dr. Vinko Drasch, star 59 let. — V torek je po kratki bolezni umrl sinček železničarja Trampuža, mali Francek. — Svojemc naše iskreno sožalje!

Dijaške kongregacije imajo prvi cerkveni sestanek v soboto ob 18 v cerkvi sv. Alojzija. Pridiga, večernice priljubljenost za sv. spoved. V nedeljo ob pol 17 istotam sv. maša in skupno sv. obhajilo. Za članstvo udeležba obvezna, vsi prijatelji mladine so vabljani!

Maribor izgubi 1800 volivcev. Kakor je »Slovenec« že javil, je izdalo ministrstvo tolmačenje pojma državni uslužbenec po zakonu o volivnih imenikih. Za državne uslužbenice je po tem tolmačenju smatrati drž. uslužbenice v ožjem pomenu besede, t. j. uradnike, poduradnike, sluge, pogodbenice uslužbenice in dnevnice, ne pa tudi honorarnih uslužbenecv ter fizičnih delavcev. V mariborskem volivnem imeniku bodo ostali vpisani tedi: še državni uslužbenici, ki službujejo v mestu četudi stanujejo v okolici, izbrisali pa se bodo vsi fizični delavci državnih ustanov, predvsem kurilnice, železniške delavnice in progovne sekcije drž. železnice. Maribor bo tako izgubil 1800 volivcev.

Nedelja na nogometnem polju. V nedeljo se bo nadaljevala borba za prvenstvo LNP. V Mariboru gostujejo vročekrvni Čakovčani, ki nastopijo proti moštvu ISSK Maribora ob 15 v Ljudskem vrtu. V predtekni se srečata rezervi Rapida in Maribora. SK Rapid bo gostoval v Celju, kjer nastopi proti Atletikom.

Nove dopisnice s povečanim zemljevidom Pohorja, ki obsega tudi še Kozjak in del Dravskega polja je zopet izdal podjetni propagator našega Pohorja nadučitelj v p. g. Pajtler v Mariboru. Dopisnice niso samo »napelo« propagandno sredstvo, ampak so »zaradi« primerne merila, v katerem je zemljevid izvršen, in zelo pazljivo izvedbe, tudi dobrodošel pripomoček turistu za orientacijo.

Rokoborbe, ki jih priredi SSK Maraton v nedeljo za prvenstvo dravske banovine v spodnji kazinski dvorani ob pol 8 zvečer, bodo gotovo najbolj napet športni dogodke, kar smo jih zadnje čase imeli. Poleg že znanih borilcev iz Maribora in Ljubljane se bodo to pot prvi pojavili na blazini tudi rokoborci iz Čakovca, ki so bili doslej v zagrebškem okrožju, sedaj so se pa priključili Sloveniji. Čakovčani so znani rokoborci ter so igrali tudi v zagrebškem prvenstvu znatno vlogo. Vstopnina je zaradi propagandnega namena tekom zelo nizka. Se-deži po 5, stojšča po 3 din.

Vinska razstava zbujajo pozornost. Poleg kuharske razstave se je v sredo otvorila v hotelu »Orele« tudi razstava vin, ki bo odprta ta teden. Razstavljena so izborna vina iz ljutomerskih gor. Za razstavo je znatno zanimanje.

Tatovi ukradli kravo. Posestniki Mariji Raner je neznan tat ukradel iz hleva 1090 din vredno kravo. Ugotovili so, da je tat gnal kravo do Vurberga in potem po cesti proti Sv. Lenartu, tam pa so se sledovi zabrisali.

Celje

Iz učiteljske službe. Bivši okrajni šolski nadzornik g. Franc Lužnik, ki je zadnja leta služboval v Skomarju v konjiškem okraju kot učitelj, je nastopil mesto učitelja na deski okoliški šoli v Celju.

Državna krajevna zaštita dece in mladine v Celju bo imela svoj redni občni zbor 5. marca ob 8 zvečer v mali dvorani Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Prijatelji uboge mladine vlnudno vabljani. — Kolikor smo informirani, se bo istočasno vršil v istem lokalu občni zbor Druženja trgovcev za mesto Celje.

Gostovanje ljubljanske opere v celjskem gledališču. Repetuar mestnega gledališča za tekočo sezono obsega tudi tri operna gostovanja ljubljanske opere. Prvo gostovanje bo meseca marca in bo naslov opere in dan predstave objavljen za nekaj dni. Uprava mestnega gledališča prosi vse, ki so se abonirali za operne predstave, naj se javijo zaradi legitimacij v trafiki Frajle na Dečkovem trgu.

50 letnico svojega obstoja bo proslavilo Združenje gostilničarskih podjetij v Vojniku v nedeljo, dne 16. marca t. l.

Danes proračunska seja. Drevi ob 6 bo proračunska seja celjske mestne občine za proračunsko leto 1936-37.

Skrivnostni strel v gozdu nad mestnim parkom. Ko je v sredo popoldne sedel 27 letni brezposeln elektrotehnik Berkoč Emil, stanujoč Mariborska cesta, na neki klopi v gozdu nad mestnim parkom in si je podpiral z levo roko glavo, ga je neznani možki ustrelil z revolverjem v levo roko. Kroglja je kalibra 8 mm in je obitčala Berkoču v roki.

Zrtve nesreč. Jevšinek Franc, 47 letni delavec pri Adamu Kinculu v Sv. Juriju ob j. z., je padel 24. t. m. ponoči doma s kozolca in se težko poškodoval po glavi, nogah in hrbtu. — Praznik Marija, žena delavca v Celju, se je v sredo doma pri delu vsekala globoko v levo roko. — Moravjof Štefka, 3 letna hči delavca v Bukovlaku, je postala doma žrtev otroške neprevidnosti. Ko so se igrali otroci na postelji, ji je med igro neki otrok stopil na desno roko in jo zlomil.

Gospodarstvo

Poslovanje Narodne banke

Iz poslovnega poročila Narodne banke za preteklo leto posnemamo še nekatere podrobnosti, v kolikor jih nismo objavili že ob analizi zadnjega izkaza banke.

Banka je lani kupila v državi od domačih rudnikov zlata za 119, 47 milijonov pa je kupila na tujem. Skupno je banka kupila zlata za 165 milj. dinarjev, dočim je leta 1934 odkupila od rudnikov za 44 milj. Din zlata, poleg tega pa še kovanega zlata v državi za 62 milj., tako da je znašal ves odkup leta 1934 106,7 milj. Din. Leta 1935 je bilo v državi kupljenega zlata samo za 14 milj. stab. dinarjev. Poleg tega je lani banka iz inozemstva uvozila domov 232 milj. Din zlata tako, da je skupno njen zlati zaklad narasel za 397 milj. Din. Leta 1935 je prišlo zlata iz inozemstva samo za 81 milj. Din in je ves zlati zaklad banke narasel

za 218 milj. Din s primom vred

Pošiljatve naših izseljencev ceni Narodna banka za preteklo leto na 192 milj. Din, dočim so znašale 1934 samo 120 milj. Din. Od leta 1929 so znašale pošiljke izseljencev: 1929 888, 1930 739,5, 1931 573, 1932 206, 1933 122, 1934 120 in lani 192 milj. Din.

Odpisi banke so lani dosegli 33,6 milj. Din, 1934 pa so znašali 32,8 milj. Din. Kot v prejšnjih letih, tako je bilo plačanih mnogo terjatev, ki so bile odpisane v prejšnjih letih: 1935 za 9, 1934 pa za 6,4 milj. Din, 1933 5,8 milj.

Menični krediti Narodne banke so bili razdeljeni lani sledeče (v oklepajih podatki za 1934): izvozniki 116 (115), vložniki 71 (71), industriji 407 (428), denarni zavodi 849 (842), obrtniki 23 (23) in zveze kmetijskih zadrug 34 (29,6) milj. Din.

La Dalmatienne je imela občni zbor v Parizu 18. febr. Cisti dobiček znaša, kot smo že poročali, 277,922 frankov in se porabi za zmanjšanje izgube iz prejšnjih let, ki znaša po tej dotaciji še 8.414.872 frankov. Iz poročila je posneti, da so dobave toka v Dalmaciji padle od 22 na nekaj več kot 20 milijonov kilovatnih ur. Tvornice delajo dobro in je proizvod eksploatacije narasel za 5.531.225 frankov. Pogajanja družbe z našo vlado še niso zaključena.

Trgovska in obrtna banka v Novem Sadu izkazuje za 1935 v primeri s 1934 povečanje vlog od 84,4 na 87 milij., med aktivni so padle menice od 59,9 na 56,2 milij., hipot. posojila od 16,1 na 15,56, dočim so dolžniki narasli od 23,2 na 24,7 milij. Din. Pri glavnici 20 in rezervah 9,0 (7,8) milij. znaša čisti dobiček 2,45 (3,64) milij. Din.

Vračarska štedionica d. d. v Beogradu: glavnica 10,0 vloga 12,6 (13,3), reeskont 0,2 (0,5), čisti dobiček 0,47 (0,51) milij.

Belgrajska trgovska banka: glavnica 12, fond 8,44 (5,1), vloga 21,65 (20,73), Narodna banka 2,9, čisti dobiček 1,4 (0,94) milij.

Naš kliring s Švico. Aktivni švicarski saldo v prometu z našo državo je znašal 23. jan. 445.378 šv. fr. 31. jan. 400.798, 7. febr. 392.896 in 15. febr. 395.746 šv. fr. Švicarski izvozniki čakajo na plačila terjatev okoli mesec dni, naši pa dobe denar takoj.

Češkoslovaška banka, d. d. v Zagrebu, izkazuje za 1935 povečanje vlog na knjižice od 25,74 na 27,9, tek. računov od 11,0 na 11,3 in zmanjšanje upnikov od 1,2 na 1,1 milij. Med aktivni so se zelo povečale naložbe pri Poštni hranilnici in Narodni banki, dočim so posojila v glavnem ostala nezmenjena. Čisti dobiček znaša 0,5 (0,36) milijonov Din.

Mednarodni velesejem v Milanu. V Milanu se bo vršil letošni mednarodni velesejem od 12.—27. aprila. Tudi letos se ofi cialno udeležijo te gospodarske prireditve naša država, ki ima, kakor znano, na velesejmskih prostorih svoj paviljon. Razstavljalci, ki se hočejo udeležiti velesejma z vzorci, naj se obrnejo na: Trgovinski muzej, Beograd, Miloša Velikog 29.

Dve leti reeskomptnega zavoda v CSR, Češko-slovaški reeskomptni zavod objavlja svojo bilanco za drugo leto svojega poslovanja, iz katere je razvidno, da so obvezne vloge denarnih zavodov narasle pri zavodu od 23,9 na 99,3, javnih zavarovalnic od 79,9 na 135,6 in zasebnih zavarovalnic od 49,9 na 108,6 milij. Kč. Poleg tega so narasli razni krediti zavodu od 40 na 592 milij. Kč. Te kredite je zavod predvsem porabil za intervencijo na tujem državnih papirjev, katerih je imel že skoro 1200 milij. Kč, na koncu leta pa jih je bilo 720 milij. Vsi dolžniki, v katerih so všteti tudi že omenjeni papirji so znašali 797 (831) milij. Kč. Zavod izkazuje čistega dobička 2,67 (3,31) milij., pri čemer pa je vpoštevali, da je zavod že izplačal 4,5% obresti glavnici 100 milij. Kč kot obresti za vloge pri zavodu.

Tudi v Belgiji zavod za mobilizacijo bank, Belgijska vlada je sklenila osnovati z glavnico 200 milij. frankov in državno garancijo 2 milijard frankov poseben finančni zavod, katerega naloga je mobilizirati s pomočjo Narodne banke zmrznjene debitorje bank in tako odstraniti tekoče in likvidnosti belgijskih bank. Namen novega zavoda je poskrbeti tudi za večje razširjenje akceptnega kredita.

Francosko-češko-slovaška pogajanja. Med Francijo in Češko-slovaško so se te dni začela pogajanja za dodatne blagovne kontingente, da se na ta način kompenzirajo škodi, ki so nastale radi izvajanja sankcij. Ti dodatni kontingenti bi veljali samo za časa sankcij.

Deputacija kmetov pri ministrih radi Bat'e

Časniška poročila o protestnih zborih proti »Bati« in zahtevam čevljarjev, da se prepove prodaja »Batinih« opankov, so bila vzrok, da so se tudi kmetje začeli brigati za to stvar. Seveda s čisto drugačnega gledišča. Danes je prišla deputacija 29 kmetovalcev iz sreza Bijeljina in Zbornik pod vodstvom narodnega poslanca gosp. Ljube Pantića, lekarnarja iz Bijeline, ter obiskala vse ministre in tudi ministrskega predsednika.

Deputacija je ministrom predložila svoj »čezek položaj in siromaštvo, v katerem živi naš kmet zaradi padca cen njihovih pridelkov in zaradi razmerja cen industrijskih proizvodov. Prosili so vse ministre, če že ne morejo pomagati s tem, da se povišajo cene njihovim pridelkom in živini, da vsaj omogočijo, da se zamorejo za sebe in svoje družine preskrbeti s ceninimi industrijskimi izdelki in sploh blagom, ki ga kupujejo v mestu. Na vsak način pa, da preprečijo podražitev takega blaga in izdelkov z občinskimi trošarinami in podobno.

Njihovo predstavko, ki je tudi za nas zanimiva, prinašamo celo:

Gospodu dr. Milanu Stojadinoviću predsedniku ministrskega sveta

Beograd.

Gospod ministrski predsednik

Več let beremo, kako neke gospodarske zbornice zahtevajo, da se prepove delo Tivarju, Sokotu, Ta-Ti, Bati in drugim, ker oni delajo cenenost. Čitamo in presenečeni smo, da so meščani, ki sede v teh zbornicah, tako slepi v lovu za dobičkom, da nastopajo celo proti cenenosti. Kolikor nam je znano, je državna politika vedno bila za cenenost. Sedaj zahtevajo oni celo zakon, da se kaznuje tisti, ki prodaja poceni. To je že zares velika državna kriza.

Nikdo z veseljem ne prodaja poceni, razen če mu gre to v račun. Poceni prodaja samo tisti, ki mora, to pa smo mi kmetovalci. Leta in leta darujemo naše delo meščanom, oni pa zahtevajo, da nam svoje blago prodajajo kar najdražje. Cela država vpije na ves glas, da so cene onega, kar prodaja kmet, tako padle, da se mu morajo brisati dolгови. Zakaj naj nam se brišejo dolгови, ko pa vendar lahko drago plačamo meščansko blago?

Mi kmetje nimamo gospodarske zbornice, torej ne spadamo v gospodarstvo. Tola vprašamo naše tringose, s kakšno pravico sme manjšina meriti suknjo po večini? Kaj nismo mi tisti, ki edino smemo govoriti, kaj nam je treba in kaj je za nas dobro?

Naši nasprotniki so se zagnali proti sirovemu in gumijastemu opanku, ker »škoduje kmetovemu zdravju. Pobirali smo se za narodno zdravje, imamo doktorje, brezplačno lekarno in brezplačno bolnišnico, manjkajo nam samo higijenične stifle. Tudi brez meščanov vemo, da so škornji bolj kot čevlji, čevlji bolj kot usnjeni opanki, a ti zopet bolj kot sirovi. Toda oni nočejo vedeti, da so celo sirovi opanki bolj

kot raztrgani, in ti bolj kot bosa noga. Nočejo vedeti, da je cena goveji živini petkrat padla, da torej tudi za meščansko blago ne moremo več dati.

Brez denarja ni zdravja. Toda sedaj je bolj važna denarnica kot zdravje. Polovica naroda ni v stanu, da da več kot 30 dinarjev za obutev, za ta denar pa je mogoče dobiti samo gumaste opanke; ti so bolj kot vsaki čevlji. Pravijo, da se poti noga v njih. Mi sicer to ne vemo, toda tudi če bi tako bilo, je bolje, da so vlažne noge od potu, kakor pa od brozge. Narodu preostaja ali gumijaste opanke, ali bosa noga.

Obrtniki se varajo, ko mislijo, da bi njihovo blago bolje šlo, če bi se prepovedali sirovi in gumasti opanki. Nimamo denarja za dražjo obutev in nimamo.

Ne damo si predpisovati od meščanov, kaj bomo nosili, pa tudi če bi bilo zastoj. Se manj pa bomo dovolili, da se dvigajo cene onega, kar mi kupujemo ter se pri tem delajo obljube, da se bo dvignila cena tega, kar mi prodajamo. To drugo je samo v božjih rokah, toda ne pustimo, da bo ono prvo v peklenjskih!

Čitamo, da je to tuj kapital, ki povzročuje cenenost. Če je tako, hvala mu, ko sinovi našega naroda niso na to prišli. Pravijo, ne maramo ne Tato ne Bato. Toda mi Vam zopet pravimo, dajte nam samo poceni blago, pa naj ga dela kdor hoče, naj ga dela magari država. Samo da nam cen ne dvignete in vržete v suženstvo milijone kmečkega naroda za račun meščanov! Dovolj smo mi pritegovali jermen, naj ga sedaj še oni malo! Toda mislimo, da jim še ni tako hudo.

Prosimo Vas gospod ministrski predsednik, pustite pri miru cenenost meščanskega blaga, kolikor jo še kaj je.

Bijeljina, 18. februarja 1936

Podpisi okrog 200 kmečkih zadrug, občin, kmetov in delavcev.

Predstavka narodnih poslancev za Bat'o

Povodom kampanje, ki se sistematično vodi proti Bati, je posetila skupina narodnih poslancev, 25 po številu, iz raznih političnih strank, večinoma kmetovalci, ministra trgovine in industrije g. dr. Milana Vrbanića, ter mu predala predstavko. V predstavki in v osebnem razgovoru so poslanci poudarjali, da se je treba Bati zahvaliti, da je velik del naroda danes obut, ki je sicer prej hodil bos. Bata je znižal cene obutvi za 50 do 70 odstotkov in je njegov glavni konzument pred vsem kmetovalec, kateremu je omogočil, da že za 29 din kupi par dobrih gumastih opankov. Poslanci so poudarili, da v naši državi še danes milijoni hodijo bosi in nedovoljno obuti, ter so zahtevali od ministra, da tudi s temi računa in ne dovoli nikakšne omejitve »Bati« ali podražitev njegovega blaga z občinskimi trošarinami kot najbolj nepravilnim načinom davka. (2671/1)

Borza

Dne 27. februarja.

Denar

Neizpremenjeni so stali tečaji Bruslja, Curiha in Prage, narasla sta Amsterdam in Newyork, dočim so Berlin, London in Pariz popustili.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 9,55—9,65, dočim je na zagrebški borzi narasel na 9,53—9,63, na belgrajski pa je notiral 9,51—9,61. Grški boni so notirali v Zagrebu 32,40—33,10, v Beogradu pa 32,65—33,35. Angleški funt je nadalje popustil ter je notiral na naših borzah 249,70—251,30. Španska pezeta je v Zagrebu notirala 6,40—6,50, v Beogradu pa 6,35 blago.

Nemški čeki so notirali v Zagrebu 14,28—14,48, za ultimo marca 14,25—14,45, v Beogradu so notirali 14,35—14,55.

Za italijansko liro (valuto) so plačevali denarni zavodi 2,92—2,97, za dolar pa 49,75—50,25.

Ljubljana. Tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2060,30—2074,90
Berlin 100 mark	1748,48—1762,36
Bruselj 100 belg.	733,47—738,54
Curih 100 frankov	1442,22—1431,29
London 1 funt	214,81—216,86
Newyork 100 dolarjev	4277,90—4314,22
Pariz 100 frankov	287,78—289,22
Praga 100 kron	180,61—181,72

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2.119.611 Din.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.2075, London 15,12, Newyork 302,75, Bruselj 51,55, Milan 24,30, Ma-

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. pos. 75—77, agrarji 44—46, vojna škoda promptna 358—360, begl. obv. 62—65, 8% Bler. pos. 81—83, 7% Bler. pos. 72—73, 7% pos. DHB 79—82.

Zagreb. Drž. papirji. vojna škoda promptna 358—359 (359, 360), 3., 4., 5. 359 bl., begl. obv. 65,50 den., dalm. agrarji 61 bl., 7% Bler. pos. 72 den., — Delnice. Priv. agrarna banka 239,50 den., Trboveljska 125—135, Osj. slad. tov. 135—160.

Beograd. Drž. papirji. 7% invest. pos. 79,50—81, vojna škoda promptna 359—359,50 (359,50, 359), begl. obv. 64,80—65 (65); 62,75—63, 8% Bler. pos. 82,75 bl., 7% Bler. pos. 72,50—73,25, 7% pos. DHB 80,50—82 (81), 7% stab. pos. 80 (79,50). — Delnice. Narodna banka 6780 bl., Priv. agrarna banka 239,50—241 (241, 240).

Žitni trg

Ljubljana. Pšenica bč. in ban. 78 kg 2% 166—168, oves slav. 147,50—150, ajda siva par. Ljubljana 140—142,50, koruza časa primerno suha 113—115, prekomerno suha prekmurska 117—119, moka pšenična bč. in ban. 265—270, št. 2 245—250, št. 5 225—230, otrobi pšenični deb. 107,50—110.

Novi Sad. Pšenica bč. in srem. 158—160, bč. okol. Sombor 157—159, bč. ladja Tisa 160—162, bč. ladja Begej 159—161, slav. 161—163, ban. 157—162. — Rž bč. 135—140. — Koruza bč. srem. in ban 108—109. — Vse ostalo neizpr. Tendence slaba.

Zaprtie, neredno vretje v debelem črevesu, vesu, slaba prebava, glavobol veled zaprtja se naglo odpravi z uporabo naravnih

Franz-Josefove

grenke vode — ena polna čaša na prazen želodec

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 35

Kulturni obzornik

T. Storm: Jezdec na srcu

Mala knjižnica 6, Založba Merkur. Din 10.

Mala knjižnica založbe Merkur ima namen izdajati pomožne knjige za naše gimnazije, tako nekako kot Mohorjeva družba s Cvetjem ter Šola in dom s svojimi klasi. V 6. zvezku je priredil prof. Bogomir Pregelj znano nemško klasično novelo Th. Storma »Schimmelreiter«, ki jo je prevedel pod imenom »Jezdec na srcu« ter ji priložil kratek uvod ter eno stran jezikovnih pripomb. Knjiga je namenjena višjim razredom gimnazij, kjer se zahteva poznanje nemških poromantičnih klasičnov, obenem pa bo služila tudi dobro pri slovestveno teoretični obravnavi predrealistične vaske povesti ter še posebej tako zvane okvirne novele. Prevod B. Preglja je točen in sočen ter tudi v barvi in tonu dobro zadene romantično realistično polnost severne baladne pokrajine, katere mojster je prav Storm. Vsa novela — s svojim resničnostnim opisovanjem pokrajine in živih ljudi ter tople idilične ljubezni Haukeja in Elke, srečanja z otročiji stankami in slaboumnim otrokom, s prikazovanjem romantičnih prividov konja in strahotnim opisom povodnj — nam da slutiti dobro klasično šolo našega pripovednika Ivana Preglja, ki je po motivnost in notranjo zgradbo svojih novel posegal prav v tovrstno nemško literaturo. Prevod je obogatitev naših šolske prevodne literature z umetniško pomembnim delom iz predrealistične dobe. Škoda, da ni prevajalec par naturalističnih izrazov omilil, kar bi knjigi ne škodovalo. Uvod bi si želeli obsežnejši ter močnejše oznake Stormovih del. Čudimo se, da nikjer ni naveden originalni naslov novele, kar se nam zdi nujno potrebno. td.

Čas, št. 5-6

Najvažnejša razprava te dvojne številke Časa in najkvalitetnejša je nedvomno Terseglavov članek »Katolicizem in vojska«, o katerem je tudi

uredništvo mnenja, da bi moral priti na čelo številke, da ni bil prepozno oddan uredništvu. Članek obravnava vprašanje, ali je vojska z moralnega stališča dovoljena ali ne, ter je obenem odgovor italijanskemu katoliškemu filozofu-laiku G. Mancord, ki hoče italijansko-abetesno vojsko pred katoličani opravičiti ter jo celo prikazati kot nekako križarsko vojsko. Terseglav na podlagi evan-geljev in katoliških teologov razbira katoliški nauk o vojski, ki vojno načeloma ne obsoja kot Tol-stoj ali Gandi, temveč jo dopušča v primeru, da je pravična, to je, da ima namen upostaviti zopet pravni red, toda vedno šele po uporabi vseh sredstev za pomirjenje. V nobenem primeru pa vojna ni moralno indiferentna ter jo tudi sami razlogi za ekspanzijo ne morejo opravičiti. Zanimivo so tudi predlogi Cerkve v vseh stoletjih za največjo obla-žitev bojev, za humanitarno bojevanje. Razprava v svojem bistvu dobro označuje moralno vprašanje današnje italijansko-abetesne vojne, ki jo hočejo nekateri italijanski katoliški filozofi pokazati kot izrazito katoliško. — Dr. Aleš Ušeničnik razmo-triva Gogalov članek o religioznosti iz prejšnje številke Časa v članku »Še o religioznosti in religiozni vzgoji«. V njem skuša transponirati Gogalovo izra-žanje v svoje ter najti skupne točke o načinu reli-gioznega dejja. Posebno se ustavlja ob vprašanju doživlja, ob katerem pa brani Gogalo pred očit-kom modernizma, dasi je tudi z njim različnega mnenja. Kot vse Ušeničnikove razprave, je tudi ta članek pisan izredno jasno in z velikim znanjem ter teološko dopolnjuje Gogalov članek, ki je pi-san s psihološko-pedagoškega stališča. Isto pro-blematiko zadeva tudi Gogalov odgovor v tej številki ter Ušeničnikov referat o razpravah mladega hrvaškega filozofa dr. Keilbacha v »Obzorniku«. — Načrtnemu gospodarstvu Sovjetske Rusije je posvečen članek dr. Ivana Ahčina. V prvi polo-vici se peča z uspehi prve sovjetske petletke, ki je pokazala kvantitativno velike uspehe, kvalitativno pa manjše. V drugi polovici pa obdela smernice druge gospodarske petletke ter nje izvedbo z naj-novejšimi statistikami, večinoma uradnega sovjetskega izvora. Videti je, da sama tehnika ne osre-čuje ter da se javlja v zadnjem času v Rusiji pred-

vsem potreba po sposobnem človeku, ki bi znal rabiti nagromadeni industrijski material. Predvsem je zanimiva sovjetska poljedelska politika, ki jo dr. Ahčin skuša prikazati v razvoju od najhujšega pritiska »kolhožiranja« do zadnjih reform, ko tudi socializacija kmeta popušča ter se z lanskoro nared-bo dovoljuje tudi nov tip »artela«, ker je dovolje-ne minimalna zasebna lastnina. Iz članka se vidi, da se je sicer sovjetom posrečilo industrializirati ogromno pokrajino, vsaj kvantitativno, da pa se jim ni posrečilo socializirati človeka, ter kaže razvoj, da bo slejkoprej zdrava narava zmagala nad zmot-no teorijo. — Dr. Alma Sodnik odkriva novega sta-rejšega slovenskega filozofa Matijo Hvaleta (Qual-le), ki je na prelomu petnajstega-šestnajstega sto-letja bil profesor filozofije na dunajski univerzi. Iz njegovega ohranjenega dela skuša gospa docentka razbrati notranjo podobo tega slovenskega filozo-fa ter analizira njegovo latinsko delo v vseh sme-reh. S tem je doprinesla nov važen donesek k zgo-dovini filozofije pri Slovencih. To bi bile razprave najnovejše številke Časa. V Obzorniku pa je važna resolucija zdravniškega odseka SKAŠa o Knaus-Oginovi teoriji, J. Lauro D. J. pa poroča o najno-vejšem gibanju katoliške mladine tako zvanih »zo-sistov« v Belgiji, ki utegnejo zajeti vso evropsko mladino ter predstavljajo pravi protitež sovjetski brezbožni mladini. P. Lauro opisuje kongres v Bruslju lanskega leta. V Smolej pa opisuje kongres Slavia Catholica, ki se je vršil na Češkem, ter po-daja tudi kratko poročilo o predavanju prelata Fr. Grivca na kongresu ter njega resolucije. td.

Savremeni japonski pjesnici. Pravkar je v Ju-goslovanski tiskarni v Ljubljani izšla v dobrem papirju lična zbirka Kuni Matsuoje moderne ja-ponske lirike, ki jo je po francoskem prevodu Lio-nella Firmeja za južne Slovence priredil in izdal v samozaložbi dalmatinski pesnik Ante Cettineo. Eksotična knjižica obsega 96 strani in ima značilno naslovno vinjeto v japonskem žanru. Nenavadna knjižna novost vsebuje sto sedem in trideset kraj-ših lirčnih umetnin izpod peresa devetnajstih naj-boljših predstavnikov sodobne japonske lirike. Že

samo zaradi informativnega uvoda in kratkega živ-ljenjepisnega predgovora pred vsakim avtorjem zasluži ta antologija večjega zanimanja in sam pre-vajalec samozavestno omenja v predgovoru, »da je to drugi put, kad su ovi odlomci sabrani i pre-vedeni na jedan od zapadnih jezika«. Korenita ocena umetnin, ki so naši miselnosti tako oddalje-ne in čisto diametralno nasprotno, bi zahtevala mnogo znanja in studija, prav tako tudi vprašanje, v koliko se je prevajalec držal, oziroma oddaljil od originala, povprečen bralec in ljubitelj lepe knjige pa bo nedvomno zadovoljen ne samo s pre-vajalčevimi opombami, ki so že same po sebi dra-gotina, marveč tudi z nenavadno lepo dikcijo in izbranim narodnim jezikom, ki ga v knjigah naših južnih bratov tako pogosto pogrešamo. G. K.

Matija Tomc: Preludij in fuga v e-duru. Matija Tomc, ki si je v zadnjem času že utrdil sklada-teljsko pol, je izdal v samozaložbi litografrirano orgelsko skladbo: preludij in fuga. Kompozicija ima trdnost arhitektonskega ogrodja in logično vo-denje glasov. Po svojem slogu se približuje Re-gjerjevi smeri. Posluži se jasne polifonije na osnovi bogate hramatike in hromatične modula-cije, dasi ji je osnova e-durova tonaliteta. Tudi motivika sama se oklepa hromatičnih zaporednih intervalov in v večglasju množine vzporednih čiš-tih hromatičnih sozvokov, ki jih rad z lomni pedalni bas. Formalno kaže prvi del svobodno tridelnost — da capo, drugi del pa je zanešeno zgrajeno doppel-fuga. Prvi fugalni tema je v sorodu z glavnim preludijskim motivom in je izpeljana 4 glasno v čisti fugalni obliki. Nici sledi nato drugi tema, ki je odgovor prvemu in se po lastni samo-stojni izpeljavi skoro združi s prvim tematom v vzporedje, ki se razvija v razsežnost temata, ki se razvija v razsežnost do končne pleno — po-novitve prvega temata, ki v bogastvu akordov zaključí skladbo. Delo je učinkovito po zgradbi in zlasti zaradi pesnih harmonskih barv strogo hromatične doslednosti. (Skladba je namenjena koncertnim prireditvam in dostopna je izurjenim igralcem. Naroča se pri skladatelju — St. Vid nad Ljubljano — in slane izvod 8 Din.)

Jutri bo revolucija!**Japonska danes in jutri**

Pod tem naslovom je v francoskem jeziku Maurice Lachin napisal o japonski debelo knjigo, v kateri obravnava vse strani japonskega življenja. Knjiga je izšla ob koncu leta 1935 ter se peča z vprašanji, kakšna prihodnost čaka Japonsko, ki stoji na prekretnici odločilnih dogodkov.

Jutri revolucija!

Z ozirom na nainovneše dogodke na Japonskem, kjer je družba mladih japonskih časnikov skušala izvesti državni prevrat, je v omenjeni knjigi zanimivo takoj prvo poglavje, ki se začne s naslovom: »Jutri revolucija!« *V uvodu piše, kako je bilo v Tokiu 8. 9. in 10. avgusta lanskega leta, ko je bilo mesto zaradi vojaških letalskih vaj cele tri noči v temi. Pri teh vojaških vajah je sodelovalo poleg redne armade še 500.000 mož, ki so se kot rezervisti prostovoljno prijavili v vojaško službovanje za ves čas teh vaj.*

Tri dni bo Tokio v popolni temi... Nič ena lučka ni nočjo brlela v mestu. Nič ne moli mira te noči. In vendar pričakujem v svoji hotelski sobi — državni prevrat! Če dva tedna sem v Tokiu in povsod mi šepetajo na uho, da se bliža vojaška diktatura... Če ti ljudje niso kake skaze, ne bodo zamudili te prilike. Tokio je brez luči v rokah kakih 4000 vojakov, ki se s pomočjo 500.000 rezervistov brez kapljice krvi lahko polaste vsega državnega aparata. Tokio je izročen vojaščin, ali se ta obotavlja?

In vendar vojaška zarota živi, saj je bil dne 15. maja umrjen Inukai, voditelj stranke Sejukai, od kadetov armade in mornarice, katerim so se pridružili še civilisti. Sodna obravnava o tem dokazuje, da ta komplot ni bil kaka ljubezniva fantazija. Česa se čakajo lovirihi nesrečnih zarotnikov, da danes ne sprožijo gibanja? Tisoč odločnih mož bi se nočjo lahko polastilo mesta. Ali so japonski voditelji, ki so si prilastili tehniko moskovske revolucije, le marionete? Nato piše popisuje, kako so vsi trije dnevi mirno potekali. Potem pa pravi:

»In vendar vsa dežela pričakuje dogodkov! Japonska je nemirna. Japonci so nezadovoljni. Japonska šteje 67 milijonov ljudi, japonsko carstvo pa 90 milijonov. Za preživljanje tega ljudstva rodi borna zemlja le skromen riž po cenah, ki so za konsumenta mnogo previsoke, za pridelovalca pa prenizke. Le kaka 2 milijona Japoncev more uživati materialne dobrine, katere je zahodna civilizacija prinesla na Japonsko. Ko je leta 1869 cesar Mucuhito izvedel demokratično reformo, katere je znana pod imenom »revolucija Meiji«, je želel, da bi vse japonsko ljudstvo postalo deležno napredka zahoda. Toda le 40. del ljudi na japonskem živi tako, kakor bi usrežalo potrebam Evropeca. Zato japonsko ljudstvo revolucija, je nezadovoljno ter trdi, da je bil duh »uslave Meiji« *izdan ter da je potrebna nova revolucija.*

Revolucija v našem smislu pa je na Japonskem nemogoča. Revolucijo delati — se po naše pravi razbiti ves okvir. Ali je to na japonskem mogoče? Ne! Na Japonskem je okvir cesar. Cesar pa je več kot človek, cesar je božanstvo. Govoril je japonski vseh strank, tudi s tako zvanimi nesrankarji, ki so pa v resnici komunisti, ker je komunist na japonskem prepovedan. Fašisti cesarja obožujejo, socialisti ga spoštujejo, kakor vsi drugi Japonci, in komunisti ga čislajo. Cesar ni le cesar Japoncev, ampak je tudi cesar japonske. To se pravi, po mnenju večine Japoncev je cesar pravni posestnik vsega, kar je na japonskem. Proti cesarju na japonskem ni nobene revolucije od spodaj. Edina mogoča revolucija na japonskem je revolucija od zgoraj, katero pa mora pokreniti cesar sam, pokreniti obnovo, kakršno je pokrenil cesar Mucuhito.

Toda cesar Hirohito se močno nagiblje k parlamentarizmu. Vsekakor so vsi Japonci tega mnenja, da cesar Hirohito nima tistega značaja in dolžnosti, kakršno je imel cesar Mucuhito. Če pa cesar sam ne bo pokrenil revolucije, jo lahko pokrene njegova okolica. V cesarjevi okolici so bile vplivi: najprej armada, katero zastopa pri cesarju več višjih častnikov in vojni minister. Dalje mornarica in končno zunanje ministrstvo. Armada je revolucionarna sila, ki je razglasila svoj politični program. Ministrstvo zunanjih zadev pa je sila, katere po svojih uradnikih, vzgojenih v starojaponskem plemiškem duhu, podpira štemljenja kapitalističnega in parlamentarnega sistema. Je pa še četrti sila, ki vpliva v cesarsko palačo, to so tiste revolucionarne stranke, ki zahtevajo odpravo kapitalizma in parlamentarizma. Od teh štirih sil sta armada in pa revolucionarna društva za obnovo; mornarica in zunanje ministrstvo pa skoro proti reformam. Revolucionarne sile pa so izrazito imperialistične. Nato pisatelj popisuje, da se na japonskem borila za oblast dve parlamentarni stranki. Stranka Sejukai, kateri očitajo, da stoji za njo velekapitalistična firma Micui. Druga stranka je liberalna ter se imenuje Minseito. Teji očitajo, da je za njo velekapitalistična firma Micubiki. Obe ti dve stranki sedaj vladata na japonskem. Vlado je vodil 82-letni stari grof Saito, bivši korejski gu-

vener in upokojeni admiral cesarske mornarice. Gros Saito je sprejel pisca ter mu povedal svoje nazore. Danes je grof Saito umorjen. Umorili so ga vojaški revolucionarji. Pisec knjige navaja Saitove besede:

»Japonska dežela je parlamentarnim strankam silno ostro očitala sebičnost. Japonsko ljudstvo jim je zlasti zamerilo, da so parlamentarne stranke načelnim razlikam žrtvovali žive potrebe, katere so japonskemu ljudstvu silno nujne. Verjetno je, da so stranke to svarilo razumele. Kakor vam je znano, vkljub prizadevanju nisem bil deležen posebne podpore od strani ene ali druge stranke, čeprav sta predsednika obeh strank stopila v mojo vlado. Vsekakor je treba razumeti, da sedaj ni čas za strankarske prepire. Dežela hoče finančno ozdraveli ter si želi

gospodarskih reform, katere naj pospeše nieno blagostanje. Ne vem, kakšno vlogo bodo v bodoče fašistične stranke igrale v deželi. Upam pa, da bodo v najbitnejšem interesu japonske opustile vsako nasilje, iz katerega bi japonski nikakor ne moglo nastati drugega kakor škoda.«

Pisec nato nadaljuje: »Ta modri mož mi je pripovedoval še mnogo drugih pametnih stvari, bodisi o potrebi gospodarske eksploatacije Japonske, kakor tudi o potrebi sporazuma med japonsko in Kitajsko. Toda vse te fine izjave potrjujejo le nestalnost, v kateri se nahaja japonsko ljudstvo. Antikapitalizem — očitki zoper parlamentarno sebičnost — to je na japonskem tako razširjeno, da se mi zdi nemogoče, da ne bi se tega poslužila nekatera gibanja v svoje namene.«

Angleški transporti na Daljnji vzhod. V Southamptonu so vkrcali nove angleške čete, ki so s transportno ladjo »Neutrals« *odšle proti Aziji.*

Moskva v Južni Ameriki

Iz Montevidea, glavnega mesta južno-amer. republike Urugvaj, poročajo, da je tamkajšnji list »El Debate« *priobčil šest pism v faksimilu, katere je pisal vodja zadnje vlsaje v Braziliji Prestes. Pisma so naslovljena na A. R. Grove v Valparaíso, ki je bral čilenskega generala Marmaduce Grove.*

V pismu 12. nov. 1935 piše Prestes med drugim tole: »Brazilijanske zadeve se dobro razvijajo. V Argentini naša stranka vsak dan narašča. V naši deželi morate izpeljati posamezna gibanja, da bo v masah ostalo bojno razpoloženje za veliko gibanje svobode. Denar, katerega zahtevate, vam bo ob priliki poslan. Toda sedaj nam gre na pičlo, ker imamo v drugih delih Amerike mnogo izdatkov.«

Tudi v pismu 23. nov. 1935 igra denar veliko vlogo: »Priatelj Valenzuela je po generalnem teiniku Chamudezu nujno od nas zahteval denarja. Ker pa ta sodrug ne upravlja več denarja,

ker ste po strogem navodilu »biroja« *blagajnik vi, pričakujemo od vas poročila, koliko v resnici znaša potreba železniškega komiteja, da damo dovoljenje, naj se vam pošlje.«*

Dne 28. nov. se Prestes peča z razprtjiami med generalom Grove in med nekim drugim generalom ter nato pravi: »Ločeni ne bomo dosegli ničesar. Prijatelj Ibanez računa tam z velikimi silami, med drugimi tudi s polkovniki, kateri so vam znani. Ko bo to urejeno, je stvar narejena.

Z železničarsko stavko v Chile se peča tole pismo od 2. dec.: »Spoštovani sodrug! Veseli nas, ko slišimo, da je bil sodrug Valenzuela imenovan za predsednika enotnega železničarskega odbora. Sporočite mu, prosim, da mu bo sodrug De la Vega dal izčrpano navodila za gibanje, katero nameravate započeti. Ne pozabite pa na napake, katere ste poprej napravili, ko je vojašvo prevzelo vlake in jih vozilo. Poskrbite, da se vam bo posrečilo, da se bo stavka začela ob istem času, ko bodo odpuščeni dosluženi vojak tistega polka. Nato izvajajte sabotažo na tak način, da ne boste imeli škode, kadar bo vlada odnehala.«

Dne 6. dec. je Prestes v svojem pismu obravnaval podtalno propagando: »S posredovanjem I. R. 64 vam pošiljamo popoln seznam novih voditeljev vsakega oddelka. Voditelje še naprej poučujte in jih šolajte. V ta namen bo v kratkem prišel k vam znani paragvajski publicist in vzgojitelj Liborio Gradin, ki je naši stvari zelo udan in ima naše popolno zaupanje. Pričakujemo, da mu boste z vsem usreclji, kolikor morete, ter da mu boste plačali na mesec 65 dolarjev za stroške.«

Pismo od 18. dec. pa dokazuje, da so se južno-amer. komunisti posluževali tudi skrivnih brezžičnih postaj: »Odgovorite mi, kakor vedno, čez Rosario de Santa Fe. Val je tokrat »11.243«. Ta zadeva je za vse silno važna, tako da bomo vaše novice ob 11 zvečer 4 ure lahko pričakovali.«

List navaja, da so bila ta pisma pisana na papirju, na katerem je bila vtisnena glava sovjetske republike »USSR«, pod tem pa besede: »Eksekutivni odbor komunistične internacionale«. Pisma pa je razpošiljalo sovjetsko poslaništvo v

Afganski zunanji minister Sirdar Faiz Muhammad Kan je prišel v Berlin, kjer ga je pozdravil zastopnik nemškega zunanjega ministra.

O Hauptmannu zopet govore

»United Press« *poroča, da se je v Hauptmannovem procesu stvar znova zapletla. Državni guverner je izjavil, da si je dal predložiti spise o procesu ter je uvidel, da je pri obravnavi proti Hauptmannu priča Millart Whited grdo lagal. Iz take izjave lažniive priče sklepa guverner, da so bili na delu tuji vplivi, ki so hoteli prikriti resnico. Priča Millart Whited je dne 26. aprila 1932 policiji izjavil, da je blizu Lindberghove hiše videl nekake sumljive avtomobile ali osebe. Ta zapisnik je priča sam podpisal. Ista priča pa je dne 6. oktobra 1934 podpisal zapisnik, v katerem je izjavil, da je v Hauptmannu spoznal moža, kateri se je tistega večera polikal okoli Lindberghove hiše. Zaradi teh nasprotujočih si izjav bo potrebna nova obravnava, ker hoče Hauptmannova žena sedaj pričo tožiti.*

Za smeh in kratek čas

Dramatični pisatelj: »Gospod ravnateli, vi mi pa nalašč nagajate. Kadarkoli je gledališče prazno, tedaj dajete moio igro.«

Učitelj: Kako pravimo človeku, ki krade, Mihec?

Mihec molči

Učitelj: Samo malo pomislil! Če sedajle svojo roko vtaknem v tvoji žep in iz njega polegнем en dinar, kaj sem?

Mihec: Carovnik, gospod.

Gospod Ostrin je zadnjič v družbi umetnikov razlagal, kako žive cigani: »Cigani so strašno babjevrni. Kadar se rodi kak ciganski deček, mu pomole dinar in gosli. Če prime za dinar, poslanc tat, če pa zgrabi za gosli, postane umetnik.«

»Kaj pa, če pograbi oboje?«

»Potem postane skladatelj.«

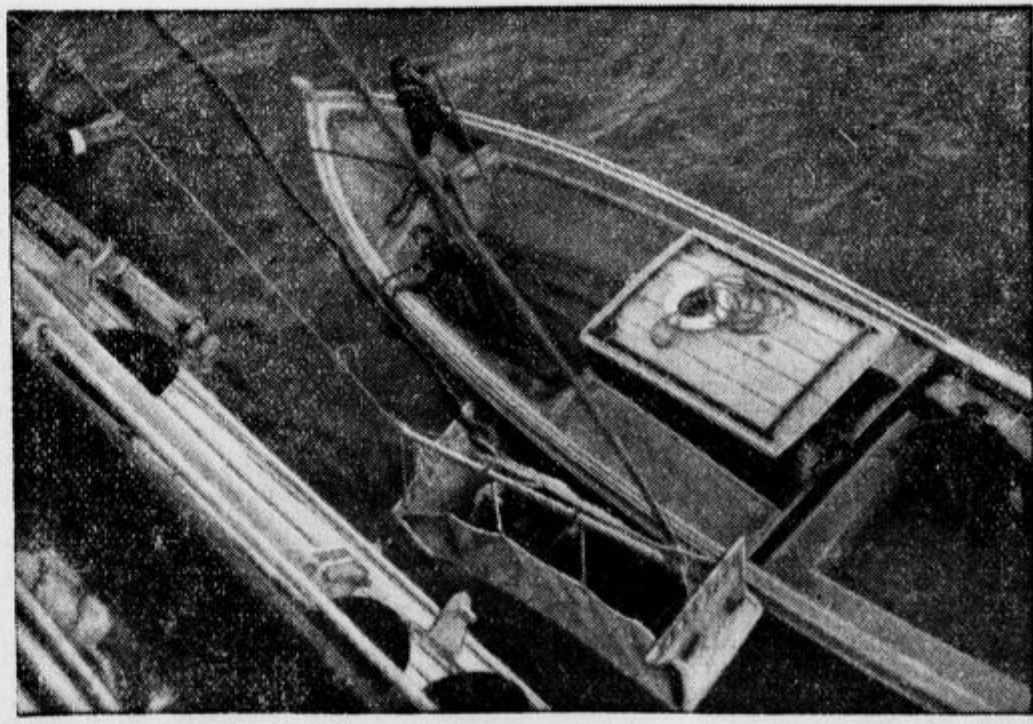

»Kajpak, seveda, gospa Strgulja, moj mož bo seveda strašno vesel, če nas drevi obišče.«

Montivideo. Iz teh podatkov urugvajskega lista bi sledilo, da je sovjetsko poslaništvo neposredno udeleženo pri komunistični propagandi, vsled česar list zahteva najstrožjo preiskavo tudi proti domačinom, če se dokaže njihova udeležba.

Poljski in nemški lovci v Bialovieži. Ob svojem obisku na Poljskem se je pruski ministrski predsednik udeležil tudi lovov v poljskih državnih gozdovih v Bialovieži, kjer so poljski in nemški lovski gospodje ustrelili mnogo divjih svinj, volkov, risov in lisic

Ranenci se vračajo. Na naši sliki vidimo, kako močno ranjenega italijanskega vojaka vkrcavajo na bolniško ladjo. Kadar je morje viharno, mora moštvo motornega čolna dobro paziti, kedaj spu- št ranjenca kvišku, da se ne zgodi kaka nesreča.

Sport

Z vojaških tekem v Chamonixu

Po prihodu na cilj raportira podporočnik gosp. Koren francoskemu generalu.

Chamonix, 22. februarja.

Pri včerajšnji patrolni tekmi je startalo 16 patrolj. Našo patroljo so tvorili: Vodja g. podporočnik Koren, narednik Višič, Zen in Kezele. Pri zbiranju smo imeli smolo, dobili smo št. 1, Francozi št. 2, Čehi 3.

Mi bi imeli dosti nade, če ne bi bil Kezele bolan, ki je dva dni ležal v postelji za angino.

Jugoslovanska patrolja na startu.

Če mora človek naravnost iz postelje na start, ni dosti pričakovati. Do 16 km so vodili naši, potem je prišel vzpon, ki ga pa Kezele ni mogel vzdržati, tako, da so ga morali ostali čakati. Toda kljub temu je dosegla naša patrolja tretje mesto. Po francoskih pravilih dobi dotična

V nedeljo Ilirija: Celie

V nedeljo Ilirija: Celie. Celjsko moštvo nastopi v nedeljo v prvenstveni tekmi proti Iliriji. Ilirijansko moštvo bo moralo napeti vse sile, da si osvoji zmago. Tekma se vrši na igrišču Hermesa.

Skakalne tekme v Planici prelozene

Skakalne tekme v Planici prelozene. Velike skakalne tekme, določene za 8. marca, so preložene na 15. marec t. l. Preložitev je bila potrebna predvsem zato, da bodo imeli tekmovalci dovolj prilike za trening. Pa tudi snega je sedaj bolj malo; do 15. marca pa pričakujejo novega snega v Planici.

Naš „pozdrav“ na IV. zim. olim. igrah v Ga-Pa

Ko smo se tekmovalci vrnili z zimskih olimpijskih igrah, smo zvedeli, da so nas Nemci bojkotirali, prezirali, zapostavljali itd., in sicer v glavnem zaradi tega, ker nismo na otvoritvi pozdravili pokrovitelja iger, nemškega kanclerja g. Hitlerja, da še celo, ker smo se med defilejem nedisciplinirano vedli, govorili in smejali.

V početku sem mislil, da govorčijo te stvari samo ljudje, ki so sploh o vsem slabo poučeni, odnosno taki, ki brez kritiziranja ne morejo živeti. Ker me je pa že vsak, ki je govoril z menoj o olimpijadi v Ga-Pa resno spraševal — zakaj „smo ga lomili“, „zakaj nismo pozdravili“, „zakaj smo se“ tako obnašali in ker sem opazil, da to ne govorijo samo neodgovorni ljudje, temveč da je postalo to že splošno mnenje (celo nekateri vzgojitelji-profesorji so imeli o našem obnašanju mnogo povedati!) se mi zdi potrebno, da pojasnim, kako smo se Jugoslovani zadržali pri otvoritvi IV. zimskih olimpijskih iger.

V najhujšem snežnem viharju je naša 20-članska ekipa pod vodstvom gg. Onidovca, Kunstlja ter trenerja Kuismata vkorakala v stadion. Pred nami so šli Japonci, za nami Kanadčani — bili smo torej približno v sredini sprejema.

Ker je bilo od prirediteljev izrečno vsem narodom na prosto dano, da pozdravijo po svoje, je naše vodstvo sklenilo, da pozdravimo Jugoslovani z našim oficijelnim vojaškim pozdravom.

Da bi čim bolj reprezentativno in dostojno nastopili, smo imeli doma še par vaj, torej v katerih smo korakali, je pa naše vodstvo tako sestavilo, da je bil na vsaki strani po en tekmovalec z že odsluženo vojaščino.

No in tako smo korakali ob strani stadiona, na desni je bilo občinstvo, na levi pa reprezentanti držav, ki so bili že na svojih mestih. Vsega tega pa mi takrat nismo videli, ker je bilo povelje „mirno“ in smo gledali naprej, vsak samo svojega predstavnika in pa pazili na to, da smo čim pravičneje korakali. Malo pred častno tribuno, kjer so bili pokrovitelji iger kancler Hitler in drugi pred-

patrulja, ki prispe na cilj v najlepšem redu, 2 minuti plusa, oni patrolji, ki prispe v najslabšem redu, pa se odzveja 1 min. Naša patrolja je prišla na cilj v najlepšem redu, zato je pridobila 2 minuti.

Danes se je vršila tekma na 18 km, pri kateri so se klasificirali posebej častniki, podčastniki in redovi. Startalo je 36 tekmovalcev. Jugoslovijo so zastopali g. podporočnik Koren, podpor. Jovanović, narednik Višič in Zen. Kezele ni startal, ker je še vedno bolan. Pri zbiranju smo imeli malo več sreče kakor včeraj. G. podpor. Jovanović je prejel št. 4, Koren 15, Višič 23 in Zen 55. Na cilj je privozil prvi g. podporočnik Jovanović, tik za njim pa Višič, kmalu nato pa še podpor. Koren. Ker so prišli trije Jugoslovani prvi na cilj, je francosko občinstvo močno aplaudiralo našim tekmovalcem. Za njimi je privozilo nekaj Francozov in kar naenkrat se pojavi naš današnji zmagovalec Zen, ki je v lepem stilu privozil v cilj. V skupni klasifikaciji se je Zen plasiral na četrto mesto s časom 1:26:05, narednik Višič na 7. mesto s časom 1:29:36, podpor. Koren na 15. mesto s časom 1:35:45, podpor. Jovanović na 20. mesto s časom 1:39:05. V posebni klasifikaciji je Zen prvi, kot najboljši vojak. Od podčastnikov je narednik Višič tretji, od častnikov pa g. podpor. Koren peti, podpor. Jovanović pa celo četrty. Podpor. Koren bi se sigurno boljše plasiral, če bi ne imel spahnjene roke. V sploš. klasifikaciji sta zasedla prvi in drugo mesto dva franc. podčastnika, tretje pa franc. častnik, 5. mesto je zasedel Čeh.

Snežne razmere so zelo slabe; na več krajih na progi ni bilo snega in so morali tekmovalci voziti po kopnem. V višjih legah so snežne razmere mnogo boljše. Zidar trenira v višini 2525 m, kamor se vozi z vzpenjačo.

Jutri se vrši tekmovalstvo na 16 km, katerega se pa naši tekmovalci ne udeležijo, ker se morajo spočiti za štafeto. Smuk bo v torek, slalom v sredo, v četrtek pa skoki za zaključek.

stavniki, je prišlo povelje „pozdrav na desno!“

Naš zastavonoša je pozdravil z priklonom zastave, mi pa smo strumno, vsi v istem trenutku obrnili glave v desno, t. j. pozdravili s pogledom. Seje takrat sem zagledal pokrovitelja g. Hitlerja, njegovo spremstvo in občinstvo, ki so nas vsi pozdravili z dvigom rok. Nato povelje „mirno“. Spet je videl vsak samo svojega prednika! Sele, ko smo prišli na svoje mesto, ki je bilo v sredini stadiona, nasproti častne tribune, smo se malo razgledali okoli sebe.

Mimo glavne tribune so še defilirali drugi narodi; vsi so pozdravili po svoje; eni s pogledom, tako kot mi — samo ne tako strumno in enotno, drugi s snemanjem čepic, tretji z dvigom rok, četrty s salutiranjem itd.

Stedila je otvoritev in prisega, pri kateri smo menda samo Jugoslovani enotno sneli rokavice in čenice, ter dvignili roke.

Nato zopet povelje „mirno“, defile mimo častne tribune s pozdravom na levo in priklonom zastave, zopet „mirno“, in bili smo izven stadiona vsi z istim občutkom, da smo pri otvoritvi dostojno nastopili.

Ko pa pride specialni film o olimpijadi se bo pa vsak o tem lahko sam prepričal.

Mnogo je bilo v Ljubljani razburjenja zaradi tega, ker nismo pozdravili z „olimpijskim pozdravom“ (z dvigom roke enako hitlerjevskemu pozdravu). Res čudno, da niso ne Norvežani, ne Finci, ne Švedi, Čehi, Poljaki, Bolgari, Angleži, Turki in zastopniki še mnogih drugih narodov, ki vsi niso pozdravili z dvigom roke, vedeli, da je to olimpijski pozdrav.

Tako smo torej nastopili Jugoslovani pri otvoritvi zimskih olimpijade. Ni mi znano iz katerih virov izhajajo te neosnovane govorice. Je pa zelo žalostno in si tudi nismo mislili, da se nas re. prezenta, ki smo zastopali Jugoslavijo na IV. zim. olim. igrah, tako malo in tako slabo pozna, da se nam prisloja tako nešportno obnašanje.

Zato dovolite, da se predstavimo sami: Vsi, ki smo bili na igrah, se zavedamo, da smo v polni meri storili svojo dolžnost in da smo dostojno reprezentirali našo domovino, tako pri otvoritvi — kot tudi pri tekmovalstvu! — Tekmovalci, udeleženci IV. zim. olimpijskih iger v Ga-Pa.

SK Grafika. Strogo obvezen sestanek I. moštva se vrši v petek ob 19 v klubovih prostorih na Masarykovi cesti.

Turistični športni odbor za devet lahke atletike in pripravu atletov za olimpijado, (Službeno.) Obveščajo se klubi: Ilirija, Jadran, Korotan, Planina, Primorje, Slova in Slovan, kakor tudi vsi njihovi člani lahkotletci, da s 1. marcem prenehajo gimnastični treningi v telovadnicah in se prične redni treningi na igrišču ASK Primorja, in sicer do 15. marca naslednje: v nedeljo 1. marca ob 9.30 dopoldne, torek 3. marca, četrtek 5. marca, sobota 7. marca vsakokrat dopoldne od 10.30 do 12 in popoldne od 16. naprej, nedeljo 8. marca od 9.30 naprej, torek 9., sredo 11., petek 13., sobota 14. marca dopoldne od 10.30 do 12 in popoldne od 16 naprej ter v nedeljo 15. marca od 9.30 naprej. Od 16. marca naprej se bodo redni treningi vršili vsaki dan z izjemo ponedeljka dopoldne od 10.30 do 12 in popoldne od 16 naprej, v nedeljah pa dopoldne

od 9.30 naprej. Atleti, obiskujte redno in točno treninge, kar sezona prinese, le pred vratmi. — Predsedstvo.

Zimsko kaplarije SK Ilirije bo od 1. marca dalje odprto. SK Ilirija je najela letos znanega bivšega trenerja Denta Maksa, absolventa berlinske visoke šole za telesno kulturo. Maki Deutz bo vodil tudi priljubljene voščne tečaje, kjer bo pokazal najnovejšo metodo za lahke prihodev plavalja. Ker je številno udeležencev omejeno, pohiite s prijavo pri blagajni kavarne Evrope.

ASK Primorje (lahkotletski sekcija). V nedeljo dopoldne od 9.30 naprej na igrišču cross-country trening, obvezen za vse sekcije in dolgočrasne, zlasti za: Ambrožič Ernesta, Benjaka, Čurdo, Dujnovski, Gabrška, Hleboča, Jolečnika, Aleksandra, Joviana, Marjana, Kranjca Ivana, Krovca, Kenana, Markolca, Ogrina Franca in Mirana, Oblaka Janka, Igliča Toneta, Perca, Pogonjnika Jože, Rončelja, Nebernika, Vaharja, Skuška, Srakar Draga, Ivana in Franca, Zorja Aleša in Frana. Pozivamo se tudi vsi ostali atleti, zlasti juniori in metalel zaradi tehničnega treninga.

GZSP (službeno). Pozivamo vse klube GZPS, da pravočasno prijavijo vse svoje tekmovalce (za tek in skoke) za tekme LZSP v klasični kombinaciji, ki se bodo vršile dne 29. II. in 1. III. t. l. v Ratečah. Na prošnjo LZSP smo določili naslednje naše sodnike, da pomagajo pri solniškemu zboru pri tekmah LZSP v klasični kombinaciji v Ratečah, in sicer gg.: Zvonar Josip, Rabič Minea, Langus Anton in Čop Jakob ml.

Verificira se klubska tekma na 16 km, ki jo je priredil dne 9. t. m. SK Jezersko z Jezerskega.

Mladinsko prvenstvo GZSP v teku je določeno za dne 15. III. t. l. v Molstrani v izvedbi SK Dvojke Molstrana, v smuku in slalomu pa za dne 22. III. t. l. na Črnu vrhu nad Jesenicami v izvedbi ASK Gorice. Opozorjamo vse klube GZSP, da morajo na te tekme poslati vsi svoj tekmovalni naraščaj.

SK Iskra — Ježica. Danes ob 19.30 članski sestanek pri Reben na Tyrkovi cesti (nasproti art. vojašnici). Sestanek je strogo obvezen za vse klube. Prisite s seboj članarino in vpisnino. — Tujnik.

VREMENSKO POROČILO

Jugosl. časopisovne zveze in Zveze za tujski promet z dne 27. februarja 1936.

Kranjska gora po stanju danes: -3°C, barometer stoji mirno, visoka meča 3-10 cm snega novo zaledja.

Trst, Krvica, Tamar po stanju danes: na 100 cm podlagi 20 cm pršila.

Poljica po stanju 26. t. m.: -3°C, sneži, mirno, 80 cm snega, pršilo na trli podlagi, smuka idealna. Dom na Kravcu po stanju 26. t. m.: -1°C, zapadlo 40 cm suhega snega.

Kofe po stanju 26. t. m.: -3°C, na 70 cm podlagi 7 cm novega snega, sneži, smuka prav dobra.

Velika Planina po stanju 26. t. m.: -1°C, zapadlo 15 cm suhega snega.

Pohorje po stanju 26. t. m.: -3°C, poohladilo se je, mirno, na 50 cm podlagi 10 cm novega snega.

Kamnik

Premestitev v orožniški službi. Z orožniške postaje v Kamniku je premeščen na orožniško postajo na Ježico komandir narednik Bric Anton. Njegovo mesto je zasedel narednik vodnik gosp. Snabi Viktor, ki je zadnja leta služboval v Štipu. — Novodošlemu komandirju iskreno želimo, da bi se med nami kar najboljšo počutil.

Mirna

Občinski odbor razpuščen. Z odlokom banske uprave je bil radi nerednosti, ki jih je ugotovila zadnja revizija na tukajšnji občini, razpuščen celotni občinski odbor z upravo vred. Proti razpustu se je pritožil samo predsednik občine g. Bulc.

Osebnost. Učiteljica gđ. Milka Jenkova, katero je prejšnji JNS-režim na vse načine preganjal, je spet prišla na Mirno, kjer jo je ljudstvo z velikimi veseljem sprejelo.

Braslovče

Zadnja pot Jožeta Puncerja. Pretekli teden je bil v Braslovčah pogreb, kakršen se opaja na deželi le takrat, kadar odhajajo k večnemu počitku spoštovani katoliški možje. Na dan pogreba so se zjutraj zbrali na pokopkovem domu sorodniki, domačini in okoličani v obilnem številu; predno so odpehali krsto od doma, so dijaki iz Maribora lepo zapeli žalostinko, nakar se je pomaknil spreved v Braslovče v cerkev. Po slovesni sv. maši so domači pevci zapeli „Vigred se povrne“, mariborski dijaki pa latinsko pesem. Ob grobu se je od pokopnika poslovil g. župnik Atelšek, ki je naševal njegove vrline, predvsem njegovo delavnost in skrb, ki jo je posvečal svoji domačini in svojem, ki jih je skupno z blago ženo vzgojil v spoštovane in verne katoličane. Naj počiva v miru!

Mesto venca na grob blagopokojnemu Jožetu Puncerju sta darovali Ljudska hranilnica in Kmetijska zadruga v Braslovčah 200 Din za braslovške uboge.

Ptuj

Zborovanje združenja pekovskih mojstrov iz ptujskega in ljubomerskega okraja. V ponedeljek, 24. t. m. se je vršil redni letni občni zbor pekovske zadruge v Ptuj. Iz poročila, ki ga je podal zadržni tajnik Albreht, je posneti, da šteje zadruga 52 članov, ki zaposlujejo 42 pomočnikov in 27 vajencev. V preteklem letu je imela zadruga 17.522 Din dohodkov in 14.746 Din izdatkov. Letna članarina se zniža od 150 Din na 100 Din in je proračun za tekoče leto radi tega zelo znižan ter znaša 7600 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Živahna debata se je razvila radi zvišanja cen kruha radi zvišanja cene moka. Sklenilo se je zaprositi bansko upravo, da določi enake cene za vso dravsko banovino. — Sledile so volitve v odbor. Namesto dosedanjega predsednika Lašiča, ki je odklonil ponovno izvolitev, je zbor izvolil za novega predsednika Pavla Ornika.

Javno predavanje v Narodni čitalnici v Ptuj. Narodna čitalnica v Ptuj priredi javno predavanje, ki se bo vršilo v soboto, 29. t. m. ob 20 v Mladici. Predava profesor verouka na tukajšnji gimnaziji g. Stanko Cajnkari o temi „Izobrazba in pogled na svet“.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za moše. V Domu duhovnih vaj v Ljubljani pri sv. Jožetu bodo duhovne vaje za moše od ponedeljka 9. marca zvečer ob 6 pa do 13. marca zjutraj. — Vodstvo Doma.

Duhovne vaje za fante. V Domu duhovnih vaj v Ljubljani pri sv. Jožetu bodo duhovne vaje za fante od ponedeljka 2. marca zvečer ob 6 pa do 8. marca zjutraj. — Vodstvo Doma.

Naznanila

Liubljano

1. Drevi ob 20 h v Hubodovi pevski dvorani in Timni koncert pod naslovom Bolgarske pesmi. Sporednega nastopajočih: 1. človeka pesnika Emilia Adamca, 2. Vladimirov: Hrepenenje, Igra na klavirju prof. Sivic, 3. Koroščan Stetka zapoje eno narodno in tri Duhovi Hristove samospeve s spremljevanjem klavirja, 4. Pančo Vladimirov: Romanca, Pesem, Igra na violini prof. Pfeiffer Leon, V II. delu po odnaru zapoje Koroščan Stetka sari samospeve Dobri Hristova, prof. Sivic igra na klavirju Roudo in Bolgarsko Rapsodijo skladatelja Mica Todorova, nato pa zapoje oddelci zboru Glasbene Matice pod vodstvom zavoditelja Polca dve narodni pesmi, Bolna pesem in Šumi Marica. Sestaja po 10. stojnica po 1. dan v knjižarni Glasbene Matice.

1. Vse prijatelje Ljubljanskega Zvona opozorjamo na jubilejni koncert pevskega zbora, ki bo v ponedeljek, dne 2. marca ob 20 v Filharmonični dvorani. Koncert nam prinaša izključno le slovensko narodno pesem v interesantni prireditvi naših najboljših avtorjev. Mošani abor Ljubljanskega Zvona siede okrog 70 pevov in pevcev, katerega je izvrstno izvedel njegov zborovodja Dore Matul. Sedišč po običajni koncertni cenah v knjižarni Glasbene Matice.

1. Fantorska Maritima kongregacija na Kodeljevem bo imela drevi ob 20 v Sales, mlad, donni svoj redni sestanek.

1. O japonski notranji in zunanji politiki bo predaval drevi ob 8 moškemu odseku Salesijanskega prostora na Kodeljevem g. uroinik Fr. Tersenglav.

1. Kino Kodeljeva igra danes in jutri ob 8 dvojni spored: „Rotsheld“ (George Arliss) in „Zakonski štrikot“ (Stan Laurel in Oliver Hardy). Kot dodatek barvana smesnica.

1. Prirodoslovno društvo ima v soboto, dne 29. t. m. predavanje v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi. Govoril bo ravnatelj mesne plinarne g. inž. J. Bartl o bliscenju svetilnice v odina in o fabrikaciji benecola. Na to zanimivo predavanje se vabijo vsi člani, kakor tudi vsi, ki se zanimajo. Pričetek ob 18.

1. Nočna služba imajo lekarnar: dr. Kmet, Tyrkova c. 41, mr. Trukoczy, Mestni trg 4, in mr. Uštar, Solenburova ul. 7.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA:

Začetek ob 20.

Petek, 28. februarja: Zaprto. Sobota, 29. februarja: Goljemanov. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Nedelja, 1. marca: Ob 15 Uboga Ančka. Izven. Globoko znifane cene od 10 Din navzdol. — Ob 20 Družinski oče. Izven. Znižane cene.

OPERA:

Začetek ob 20.

Petek, 28. februarja: Ob 15 Kratkiin ljubljence. Dijaška predstava. Cene od 5 do 15 Din. Sobota, 29. februarja: Katurina izmajtova. Izven. Znižane cene. Nedelja, 1. marca: Ob 15 Traviata. Izven. Znižane cene od 10 Din navzdol. — Ob 20 A propos, kaj dela Andula? Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 28. februarja: Zaprto. Sobota, 29. februarja: Ob 15 „Plex v Savoyne. Nedelja, 1. marca: Ob 15 „Festeti kmetiči. Globoko znifane cene. Zadržje. — Ob 20: Kariera kanclista Winkiga. Globoko znifane cene.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 28. febr.: 11. Solenska ura: Naše šole v preteklosti (prof. E. Boje). — 12. Operni spori (plošče). — 12.45 Vrem. napoved, poročila. — 13. Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15 Korošec (plošče). — 14. Vremensko poročilo, borzni tečaj, — 18. Zenska ura: Skrb za betežnega otroka II. (ga. Angela Vode). — 18.20 Korošci vajo (plošče). — 18.40 Obisk pri vinograd-jih (g. Milan Valant). — 19. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 19.30 Nae. ura: 20 letnica srbsko-hrvske konfliktje I. (Marjanovič iz Bolgrada). — 20. Prenoč iz Zagreba: Koncert zagrebškega kvarteta (Milanov, Graf, Arany, Faber). — Odlokmi iz op. „Eros onoga sveta“ (Golovnel). — Koncert pevskega zbora GDI. — 22. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.30 Angleške plošče. — Konec ob 23. uri.

Drugi programi:

Petek, 28. februarja: Belgrad: 19.30 Haydnov godalni kvartet. — 20.20 Erna Saek poje. — 21.10 Prenoč iz Zagreba. — 22.30 Verdijeve skladbe. — Dunaj: 19.15 Priljubljene korošnice. — 20. Simfonični koncert: dunjski klasični. — 21.35 Priljubljene valčke. — 22.30 Duet s Carlsom en ploščah. — 23.15 Plesna glasba. — Budimpešta: 19.40 Solonski orkester. — 21.45 Hindlov oratorij „Ais in Galatas“. — 22.15 Plesna glasba. — 22.35 Komorna glasba. — Trst — Milano: 20.35 Plošče. — 21. Simfonični koncert — Rim — Bari: 17. Klavir. — 20.35 Pestra ura. — 21.45 Igra. — 22.15 Klavirski in vijolična glasba. — Praga: 19.25 Narodne pesmi. — 20.10 Orkestralni in pevski koncerti. — 21.15 Ostrilove pesmi in melodrame. — 22.30 Plošče. — Varšava: 20. Paderewskega opera „Mauro“. — Berlin: 20.10 Koncert Schurichtovih skladb. — Königsberg — Hamburg — Bratislava: 20.10 Pester večer. — Lipsko: 21.10 Druždanska filharmonija. — Köln: 20.10 Vojaški večer. — Frankfurt: 20.10 Zabavna glasba leta 1935. — Stuttgart: 20.10 Engasserjeva komedija „Goljufija s tulipani“. — 21.10 Narodne pesmi. — Monakovo: 20.10 Les-singova tragedija „Emilia Galotti“. — Bernminster: 19.25 Komorna glasba. — 20. Svicarske pesmi. — 21.40 Plesne plošče.

Tužnim srcem naznanjamo, da nas je za vedno zapustil naš nadvse ljubljani sin, brat, stric in svak, gospod

MIRO KUKEC

dijak V. razreda III. drž. gimnazije

dne 26. februarja 1936 po kratki in mukopolni bolezn, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga sprejemo v soboto, dne 29. februarja 1936 ob pol treh pop. izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. februarja 1936.

Globoko žalujoči starši, brata in ostalo sorodstvo.

Za čiščenje in obnovo krvi

je Planinka zdravilni čaj dober regulator. Radi tega učinkuje 6-12 tedensko zdravljenje s Planinkajajem Bahovec izredno dobro: pri slabi želodčni prebavi in zaprtju, pri slabem in nerednem delovanju črevesja in napetosti telesa, pri omotici glavobolu, nespečnosti in zgagi, pri obolenjih sečne kisline in hemoroidih (zlati žili), pri obolenju jeter pri nervozi in živčnih boleznih.

PLANINKA-čaj BAHOVEC

zahtevajte v lekarnah samo v zaprtih in plombaranih paketih po 20 Din z napisom proizvajalca

Lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana

ki Vam pošlje vzorec in poučno knjižico brezplačno.

Jože Musar mesar in prekafevalec
Ljubljana
 Sv. Petra c. 61 Šolski drevored Celovška c. 43
 Telefon 32-40 Lastna hladilnica Telefon 20-30

P. n.

Vijudno naznanjam cenj. občinstvu, da **otvorim v soboto dne 29. februarja svojo podružnico** — higijenično in moderno urejeno **mesnico na**

Celovski cesti 43.

Potrudit se bom, postreči cenj. občinstvu vedno s svežim in prvovrstnim mesom po solidnih cenah, Imel bom stalno v zalogi šunko in vse vrste mesnih izdelkov. — Na željo sprejemam tudi telefonsko naročilo in dostavim na stanovanje vsako množino. — Cenj. občinstvu se najtopleje priporočam

Jože Musar, mesar in prekafevalec.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda **Din 1—**; ženskojavski oglasi **Din 2—**. Najmanjši znesek za mali oglas **Din 10—**. Mali oglasi se plačujejo takoj, pri naročilu. Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokotonska 3 mm visoka petlinna vrstica po **Din 250**. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Hotelsko kuharico

ki zna samostojno voditi obrat, staro do 40 let — takoj sprejemem. Ponudbe s sliko upravi »Slov.« v Mariboru pod »Hotelsko kuharico« št. 2626. (b)

Trgovskega slugo

za pakiranje in dostavljanje blaga sprejemam za takojšnji nastop. Potrebna gotovina 5—8000 Din, obrest 6%. — Početna plača 900 Din in provizija. Ponudbe podružnici »Slov.« v Celju pod »Sluga«. (b)

Službe iščejo

23-letno dekle

išče službo kot pomoč pri gospodinjstvu ali tudi v posteno krščansko gostilno v bližini Ljubljane. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Gorenika« št. 2666.

Dekle

iz dobre družine, želi iti za pestunjo ali sobarico. Ponudbe upravi »Slov.« v Celju pod št. 2681. (a)

Posestva

Posestvo

10 oraloj zemlje, blizu Maribora, hiša s 4 sobami, 3 kleti in gospodarsko poslopje, napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. 401. p

Radio

Radio aparat

tricevni, 220 voltov, prodaja za 1300 Din Hešik. Jernejeva 53, Šiška. (f)

Stanovanja

ODDAJO:

Enodružinska vila

s komfortnim in solničnim trisobnim stanovanjem in velikim vrtom, v bližini Stadióna, se pod zelo ugodnimi pogoji odda takoj v najem. — Pojasnila daje Zvezna zavarovalnica, Miklošičeva cesta št. 19, telefon 25-21, 25-22

Denar

Vse bančne

in kreditne posle, nakupe in prodaje lahko uredite najugodnejše pri Trgov. ag. bančnih poslov Aloizij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica št. 14-II., palača »Dunav«. Telefon št. 35-10. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana. Krekov trg 10

Kranilne knjižice

vseh zavodov lahko prodaste ali kupite proti takojšnjemu plačilu — najugodnejše pri Trg. ag. bančnih poslov Planinšek Aloizij, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I., telefon št. 35-10. (d)

Za posojilo

v vložnih knjižicah ali v vrednostnih papirjih, nudimo hipoteko na prvem mestu v Ljubljani pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudbe z navedbo višine vloge in zavoda je poslati upravi »Slovenca« pod »Vračilo v gotovini«. (d)

Objave

Izjava

Podpisani Krničar Jože, tov. del., Slov. Javornik št. 44, obžalujem in preklicujem, kar sem žaljevega govoril o Smolej Ivani, pos. hčeri, pd. Balantovi iz Prihodi št. 3. p. Jesenice, ter se ji zahvaljujem, da me ni tožila. — Jesenice, 26. II. 1936. — Krničar Jože I. r. (o)

Prodamo

Trenčkote

vsa oblačila, perilo itd. — v ogromni izbiri — kupite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri **Iv. Schumi**
 Dolenska cesta
 Telefon šte. 2951

Štajerska jabolka

prvovrstna, in pomaranče zopet v zalogi pri Gospodarski zvezi. (l)

Vajenci

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo se želi izučiti v trgovini. Naslov: Pavel Pančur, Pišanjovica 9, Smartno pri Tuhinju. (v)

Zastopnike-agente

za vsa banovinska mesta, potrebuje firma **Vlada Mitić i Brat, Beograd**, radi prodaje blaga na odplačilo. — Pismene ponudbe z referencami prinesiti osebno ali na poštni predal št. 210, Beograd.

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1936

začne 1. marca

60% popusta na vseh nemških državnih železnikah

Obvestila, tudi za nabavo cenejših register mark, daje: Častni zastopnik

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Tyrševa 33

Telefon 27-62 ali

ZVANICNI BIRO LAJPCISKOJ SAJMA, BEOGRAD. Knez Mihajlova 33

+ Rešena trpljenja nas je za vedno zapustila naša nepozabna sestra in najboljša teta, gospodična

Ivka Burja

uradnica Centralne ambulante drž. žel.

Po njeni želji jo položimo k večnemu počitku skupno z njeno sestro, gospo Minko Vovko v petek, dne 28. februarja 1936 ob štirih popoldne izpred hiše žalosti, Poljanska cesta št. 15, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. februarja 1936.

Roza Burja, sestra, Marjan in Kamilo Vovko, nečaka.

+ V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je naš ljubljani sin in brat

Božidar Ermenc

cand. iur.

po kratki in mukopolni bolezni dne 26. februarja 1936 za vedno zapustil.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 29. februarja 1936 iz hiše žalosti na pokopališču na Rosuljah.

Ljubno pri Savinji, dne 27. februarja 1936.

Zalujoči oče, sestra, bratje in ostalo sorodstvo.

+ Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš ljubljani oče

Andrej Milavec

posestnik v Jakovici št. 1

danes v sredo, dne 26. februarja 1936 opoldne, previden s svetimi zakramenti.

Pogreb dragega očeta bo v petek, dne 28. februarja 1936 ob pol desetih dopoldne s sveto mašo izpred domače hiše na farno pokopališču v Planini.

Jakovica pri Planini, dne 26. februarja 1936.

Zalujoči ostali.

Tinčkove in Tončkove prigode

265.

Spet doma!

Ne bomo vam popisovali, kako sta naša dva junaka potovala domov in kako sta se že vnaprej veselila svidenja z domačimi. Ta vožnja tudi ni bila takšna, da bi vas utegnili zanimati. Potekla je brez vseh vmesnih prigod in nezdod. Motorni čoln je s takšno brzino vlekel splav za seboj, da je dečkoma kar sapo zapiralo. Bilo je nepopisno lepo!

Ko so se približali domačemu kraju, sta se Tinček in Tonček v splavu lepo zahvalila prijaznim možakarjem za pomoč in se poslovila od njih. Motorni čoln je odbrzel nekam nazaj, dečka pa sta vzela spet drogove v roke in začela potiskati splav dalje.

»Tako, zdaj sva pa spet doma!« je slovesno rekel Tinček, ko sta zagledala prve obrise domače vasi.

»Ujuh!« je na vse grlo zavriskal Tonček in začel divje mahati z rokama: »Pozdravljena, domovina!«

Tudi Muki je bil navdušen. »Hov, hov, hov!« je začel lajati kakor za stavo in tako hitro migati z repkom, kakor da je aeroplan in ima odzadaj propeler. Domovino je kajpak tudi on silno ljubil, vendar pa mu ni bilo toliko zanj kolikor za — klobaso. Klobaso je ljubil še mnogo bolj! Gotovo si je prekanjenec na tistem mislil v svojih pasjih možganih: »No, zdaj bom pa vendarle prišel enkrat spet do masnega grizljaja! Zivela domovina! Zivela klobasa!«

Kdo bi vrlemu Muki to zameril? Saj je na svetu tudi takšnih ljudi dovolj, ki dajejo prednost klobasi pred domovino... Če je to lepo ali ne, presodite sami!

Ludwig Ganghofer:

24

Grad Hubert

(Roman.)

Ko so dospeli na jaso, kjer je stal daljnogled, se je Šiper ozrl na skalno steno, ki je bila bolj že v senci in zašepetal. »Se na istem mestu stoji. Pogledajte, gospod grof!«

Grof Ege je odložil puško in pogledal v daljnogled. Pot mu je stopil na obraz in porinil si je klobuk nazaj. »Bog, Bog! Je to kozel? Stokrat sem ga že gledal in vedno me zopet prevzame!« Globoko je zadihaval. »Otroci, če se to dobro izide. Ni si vzel časa, da bi to, kar je hotel obljubiti, izrazil v besedo. Najprej je sunil naboje v svojo dvojno puško, nato so se poglasno posvetovali.

V sredi visoke, na dolgo raztegnjene skalne stene je stal divji kozel, s prostim očesom viden samo kot majhna postavica. Komaj opazno se je premikal, pasoč se sem ter tja po strleči kopi. Cesto je dvignil glavo, da bi opazoval dolino v ruševju. Morda je bil tudi že lovec opazil. Toda bil je že navajen, gledati pred seboj, kako se globoko v dolinah plazijo te majhne žive pičice, ki se imenujejo ljudje. — Morda je vedel iz izkušnje, da so njegovi sovražniki. Vendar je bilo videti, da se čuti varnega v svoji vrtoglavi višini. Z globoko ležečega brestova je zavnelo jodlanje neke plansarice, — dolgo je kozel nepremično stal in meril daljavo. Nato se je začel zopet brezskrbno pasti, medtem ko so ob vznožju v skrivališču kockali za njegovo življenje.

Grof Ege naj bi zavzel svoje mesto pod južnim obronkom. France naj bi s severne strani splezal v steno, da bi kozla pregnal proti stojšču. Seveda sta vodila z mesta,

kjer je bil srnjak, s stene dva prehoda, eden nizdol proti gozdu, drugi navkreber proti grebenu.

Saj ne more zgrešiti!« je menil Šiper. »Če bo France storil svojo dolžnost, mora priti kozel po spodnjem prelazu!«

»Torej, France, kaj meniš?« je vprašal grof Ege in je napeto strmel v lovčev obraz.

France je nekaj časa molčal in se zagledal v skale, nato je pa odkimal. »Gospod grof! Lahko se dobro izide, a ni, da bi se moralo! Poznam kozla, vem, kakšen je in bojim se že, da ga bodo, še preden bom nagnal kozla, splašile druge koze in potlej jo bo ubral po gornjem prelazu.«

»Druge koze?« je prestrašeno vprašal grof Ege.

»Kje?«

»Tu spodaj so, tri, druga pri drugi!«

France je pokazal s palico koze, ki jih je bilo odkrilo njegovo ostro oko. Šiper je zapičil vanj oster pogled in se ugriznil v ustnice.

Počasi se je obrnil grof Ege za njim. »Toda Šiper! Obe besedi nista prijazno zveneli.

Lovec se je smehljajal. »Kaj mislite, gospod grof, da nisem videl koz? To nič ne stori! Nasprotno! Te bodo obdežale v ruševje in kozel mora sem — to se pravi, še bo France splezal na pravo višino.«

Grof Ege je šel z obema rokama v brado in jo trgal. Dobra volja ga je minila. Najrajši bi šel kar spet domov v koč, Zakaj, preden nisem s kozlom na varnem, ne pričem nič z njim. Drugače bo šel rakom žvižgat za vse poletje.«

Šiper je vzplamtel: »Toda gospod grof! Zdaj imate kozla v precepu in ga hočete zopet spustiti.«

Zopet se je pričel šepetajoči razgovor in grof Ege ga je vodil z vso resnobo kakor poveljnik vojni svet na

večer pred odločilno bitko. Po dolgem omahovanju in obotavljanju je odločil tvegati lov.

Njegovi pomisleki niso bili popolnoma pomirjeni, toda strast je gorela v njem. »Torej, France, dalje!«

Lovec se je obotavljal, njegov obraz je pobledele. Vedel je, da bo slaba, če se mu ponesreči. Čeprav ni bil nezaupljiv, se je vendar zganil v njem nagon previdnosti. »Prosim, gospod grof, lahko, da ne bom pri kozlu nič pogrešil! Povejte mi natančno pot, ki jo moram napraviti!«

»Toda France!« se je vmešal Šiper. »Ne zadržuj mi vendar gospoda grofa! Saj to je na dlani, kako moraš tu plezati!«

Grof Ege se je smejal. Lovčeva opreznost mu je ugajala. »Prav ima! V vsakem primeru bi bil rad varen. Torej, pazi!« Z obširno natančnostjo mu je popisal pot, po kateri naj bi splezal v steno ter kozlu prestrigel pot v višino. »Si razumel?«

»Da in nobenega drugega koraka ne bom napravil.« France se je odkril. »Lovsko srečo, gospod grof!«

Ločili so se. Še enkrat je France postal. »Prosim vas, gospod grof, ne izgubite potrpežljivosti. Upam, da bom kozla privedel do sem, ali to bo dolgo trajalo. Moja pot je marsikje težavna in pri plezanju ne smem dati od sebe nobenega glasu, če hočem zadržati ostale koze do pravega časa.«

Njegov gospodar mu je prijazno pokimal. »Sedenje mi ni zoprno. Da bo le prišlo!«

Odplazili so se skozi ruševje na razne strani. Grof Ege in Šiper sta imela polurno pot, dokler nista dosegla stojšča. V varstvu ruševnatih grmovja se je vsedel grof na kamen. Šiper je počenil za svojim gospodarjem, izvlekel daljnogled, položil torbici z naboji v svoje naročje ter nabil rezervno puško.

Samo še do konca tega tedna trajajo ugodnosti, ki jih nudi Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani s svojimi krasnimi kolekcijami knjig po izredno znižanih cenah in na mesečne obroke. — Pišite takoj po 16 strani obsegajoči, ilustrirani prospekt!